

ת"פ 24125/07/13 - מדינת ישראל נגד מיכאל כהן

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט י' נועם
ת"פ 24125-07-13

המאשימה

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד

הנאשם

מיכאל כהן
ע"י ב"כ ארז בר-צבי, מטעם הסניגוריה הציבורית

הכרעת-דין

מבוא

האישום

1. בכתב-האישום יוחסו לנאשם העבירות שלהלן: סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה - לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - החוק); ניסיון לחבלה חמורה - לפי סעיף 333 בשילוב סעיף 25 לחוק; תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות - לפי סעיף 274(1) לחוק; נהיגה ללא רישיון - לפי סעיף 10(א) בשילוב סעיף 62 לפקודת התעבורה, תשכ"א-1961; ונהיגה ללא פוליסת ביטוח תקפה - לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש].

על-פי הנתען בכתב-האישום, ביום 5.7.13 בשעה 00:50, נהג הנאשם באופנוע בכביש ירושלים - תל-אביב, כשמגמת פניו לכיוון תל-אביב. הוא נהג באופנוע ללא פוליסת ביטוח תקפה, ואף ללא רישיון נהיגה תקף, זאת לאחר שעוד בשנת 2010 נקבע על-ידי משרד הרישוי כי הלה אינו כשיר לנהיגה עקב "אי התאמה אישיותית ונהיגה בטוחה". על-פי הנתען, חלף הנאשם על-פני מחסום שהציבו שוטרים בסמוך למחלף שורש, לביקורת נהגים. מדובר במחסום מאולתר שהוצב באמצעות שתי ניידות משטרה, שחנו זו מול זו, לרוחב הכביש, באופן שבו נתאפשר מעבר של כלי רכב אחד בלבד בתוך שביניהן. צוות המשטרה כלל חמישה שוטרים וביניהם שוטרים מתנדבים. כאשר סימנו השוטרים לנאשם לעצור, לא ציית הלה להוראתם, האיץ את מהירות נסיעתו וחלף על-פני המחסום תוך כדי סיכון השוטרים, אשר על-פי הנתען בכתב-האישום נאלצו "לקפוץ" לצד הכביש כדי להימנע מפגיעת האופנוע. עוד נטען, כי הנאשם נמלט מהמקום בנסיעה מהירה, שלעיתים הגיעה ל-180 קמ"ש, תוך שהתעלם מקריאות כריזה של השוטרים שנסעו אחריו ודלקו בעקבותיו. הנאשם המשיך בנסיעה פרועה, תוך סיכון כלי הרכב בכביש, באופן "שכלי רכב אחרים נאלצו לבלום, לסטות

בין הנתבים ולהימלט לשוליים" (על-פי לשון כתב-האישום). בנוסף נטען, כי בעת שהגיע הנאשם "לפניה ימינה לכביש 5", החל לעלות עשן מהאופנוע בשל תקלה, והנאשם האט את נסיעתו עד למהירות של כ-10 קמ"ש. נהג ניידת המשטרה, השוטר אברהם בן דוד, אשר על-פי הנטען חשש שהנאשם יימלט רגלית לחורשה הסמוכה וייעלמו עקבותיו, הפעיל לעבר הנאשם אקדח חשמלי מסוג "טייזר", זאת תוך כדי הנסיעה הן של הניידת והן של האופנוע. הנאשם, אשר נפגע מהירי, נפל על הקרקע; ונהג הניידת רץ לכיוונו במטרה לעצרו. על-פי הנטען, הנאשם התנגד למעצרו בכוח, ואגב כך חבט בשוטר בפניו ובעט בו.

התשובה לאישום ומבט-על אודות הראיות

2. בתשובתו לאישום אישר הנאשם, כי נהג ללא פוליסת ביטוח תקפה. בכל הנוגע לנהיגתו באזור המחסום, ולנהיגה עד למעצרו, כפר הנאשם בכל העובדות המיוחסות לו - הן אלו הקשורות לסיכון הנטען כשחלף על-פני השוטרים במחסום, הן אלו הנוגעות לנהיגה הפרועה המיוחסת לו, והן אלו הקשורות לאלימות מצדו בעת מעצרו.

מטעם המאשימה העידו שוטרים ומתנדבים, שהיו בצוותים של שתי הניידות שהקימו את המחסום; כאשר שוטרי הניידת שדלקה בעקבות האופנוע, העידו גם על המרדף ועל המעצר שבא בעקבותיו. מטעם ההגנה העיד הנאשם בלבד, אשר טען כי באזור מחלף שורש לא הבחין במחסום, אלא רק בשוטרים שניצבו בצד הכביש ולא הורו לו, לטענתו, דבר; כי עד לשלב שבו נעצר, נהג בצורה "נורמטיבית", כלשונו, לא הבחין שניידת דולקת בעקבותיו, ולא סיכן כלי רכב כלשהם; כי השוטרים ירו לעברו באמצעות אקדח טייזר תוך כדי נסיעתו, ללא כל סיבה, ותקפו אותו; וכי בעת מעצרו לא תקף מי מהשוטרים. עדויות העדים התייחסו לשלושה שלבים באירוע: הראשון - האירועים במחסום; השני - הנהיגה במהלך המרדף; והשלישי - מעצרו של הנאשם. אסקור להלן את העדויות לגבי כל שלב בנפרד.

העדויות אודות האירועים במחסום

3. השוטר אברהם בן דוד העיד על נסיבות הצבת המחסום. על-פי עדותו, המחסום הוצב באמצעות שתי ניידות, שהועמדו בניצב לנתיבי הנסיעה ובדירוג, באופן שאפשר מעבר צר יחסית ביניהן (כנחזה בתרשים ששרטט - ת/3, וכן בתצלום שנערך במקום בזמן אמת דקות ספורות לפני האירועים - ת/4). לדבריו, כל מכונית שהגיעה למקום נעצרה עצירה מוחלטת לצורך בדיקה, והמשיכה בנסיעה רק לאחר שהשוטרים סימנו לנהגה להמשיך לנסוע. כאשר לנאשם, העיד השוטר בן דוד, כי סימן לו באמצעות פנס לעצור בצד, וכי ייתכן שגם השוטר המתנדב אילן יונה סימן לו לעצור. על-פי עדותו, בשלב זה המשיך רוכב האופנוע בנסיעה, "פרץ את המחסום", "עבר במהירות בין הניידות באמצע", האיץ את

מהירות נסיעתו ולא נענה לקריאות לעצור. עוד ציין בן דוד, כי בעת שרוכב האופנוע חלף על-פני המחסום, הוא והשוטר אילן יונה "קפצו לצד", כדי שהאופנוע "לא ידרוס אותנו". בחקירתו הנגדית, כשנתבקש להדגים כיצד קפץ ממקומו, לטענתו, על-מנת שלא להיפגע, ציין העד: "הגיע אופנוע והוא האיץ ולא הקשיב לקריאות שלו, אז ככה" (והדגים הליכה של מטר לצד) (עמ' 37). העד אישר, כי הוא מודע לנוהלי המשטרה, לפיהם אין לבצע מרדף רכוב מבלי שיש קשר עין עם הרכב הנמלט (עמ' 36); אך טען כי החליט לבצע את המרדף, חרף היעדר קשר עין בשלב הראשוני של המרדף, זאת במטרה "להשיג" את רוכב האופנוע הנמלט, אשר היה חשוד, כדבריו, בביצוע עבירות של "פריצת מחסום, אי-ציות להוראה של שוטר וניסיון דריסה של שוטר" (עמ' 40).

4. העד מיכה שמיר הוא אזרח, רופא במקצועו, המשמש כשוטר תנועה מתנדב. שמיר תיאר בעדותו כיצד הוקמה החסימה המאולתרת במחלף שורש, באמצעות שתי ניידות משטרה, כנחזה בתצלום שהוגש לבית-המשפט (ת/4) ובתרשים ששרטט (ת/5). תיאורו את האירועים היה שונה מזה שנמסר על-ידי השוטר בן דוד. לדבריו, כלי הרכב שנסעו מכיוון ירושלים לתל-אביב וחלפו על-פני המחסום, לא נעצרו עצירה מוחלטת. לדבריו, הם חלפו בנסיעה איטית על-פני השוטר בן דוד, אשר הורה לחלק מהנהגים לעצור בשולי הכביש לצורך בדיקה. הוא הבהיר, בשונה מגרסתו של בן דוד, כי מרבית הנהגים האטו את מהירות נסיעתם, ונתאפשר להם להמשיך בנסיעה, באמצעות תנועות יד של השוטר, ללא עצירה מוחלטת. על-פי גרסתו של שמיר, האופנוע שהגיע למחסום נסע באיטיות, כמו כל כלי הרכב; וכאשר השוטר המתנדב אילן יונה הורה לו לעצור - "אותת לו עם הפנס תנועות רחבות לעצור וצעק לו לעצור" - האיץ את מהירות נסיעתו וחלף על-פני המחסום. וכך תיאר את האירוע: "הוא הגיע איזה שני מטר לפני אילן, זה היה נראה כאילו הוא מטעה אותו כאילו הוא מאט, מאט, מאט, מאט, כאילו הוא נשמע להוראה, ואז בבת אחת הוא מאיץ, איזה שני מטר לפני אילן... אילן קופץ לנתיב... הוא חותך את אילן ועובר בין הניידות... הוא לא עשה לופ כדי לעבור את אילן. הוא לא הראה שהוא עושה דבר כזה אלא פשוט נסע ישר. האם הוא היה פוגע באילן אם אילן לא היה קופץ? - זה אלוהים יודע אין לי מושג. הוא היה פוגע בו אולי בקצה של הכידון. לא יודע אם זה היה ישר צלב, אבל זה בהחלט סיכוי משמעותי שאילן ראה בזה איום והוא קפץ... הגיאומטריה הייתה מספיק קרובה כדי לחשוש ממנו... כשהוא התחיל להאיץ הוא היה במהירות נמוכה, כך שהוא היה בהחלט יכול לעשות את התנועה הזאת של להתחמק. הוא לא, הוא פשוט נסע ישר - האיץ עלינו" (עמ' 70-71). על-פי עדותו, מיד בשלב זה, עלו השוטר בן דוד וצוותו על הניידת ופתחו במרדף אחר האופנוע; והוא, העד, וצוות הניידת שלו, נשארו במקום, ולאחר מכן חזרו לתחנת המשטרה. בחקירה הנגדית הוסיף והדגיש העד: "לדעתי, אם אילן לא היה זז, אילן היה נפגע", זאת לפי מסלול הנסיעה ומיקומו של אילן (עמ' 74). בכל הנוגע למיקומו של השוטר בן דוד, מסר שמיר גרסה שונה בתכלית מזו של השוטר. לדברי שמיר, בעת הגעת האופנוע למחסום עמד השוטר אילן יונה בתווך שבין הניידות, בתפקיד "סלקטור"; ומעדותו עולה, כי באותה העת עמד בן דוד בשולי הכביש ובדק רכב, וממילא לא עמד בסיכון של פגיעה מהאופנוע.

5. העד אילן יונה הוא אזרח, פסיכולוג קליני במקצועו, המשמש כשופט מתנדב מעת לעת. אף הוא, כמו שני העדים הקודמים תיאר בעדותו את הצבת המחסום המאולתר באמצעות שתי ניידות המשטרה, אגב הצבעה על תרשים שערך (ת/6). על-פי עדותו, השוטרים לא הורו לנהגי המכוניות לעצור עצירה מוחלטת. הם סימנו תנועות של האטה באמצעות הידיים ומרבית הנהגים האטו את מהירות נסיעתם, וחלקם אף עצרו עצירה מוחלטת. לדבריו, בעת שבדק מכונית, בשולי הכביש, הבחין במרחק של כ-300-400 מ' באופנוע שהתקרב למחסום. הוא הדגיש, כי תשומת לבו הופנתה לאופנוע, משהבחין כי רוכב האופנוע אינו מאט את מהירות הנסיעה, וממשיך בנסיעה מהירה. כן הבהיר, כי בשלב זה החליט לעצור את האופנוע, הושיט את ידו לפנים עם כף יד פשוטה, האיר עם הפנס באלכסון לכיוון הכביש; וכאשר ראה כי רוכב האופנוע מתקרב לעברו מבלי להאט את מהירות הנסיעה - אף צעק לעברו ממרחק של מטרים ספורים: "עצור". לדבריו, באותו שלב, "קפץ הצדה", אגב צעקה נוספת "עצור". הוא הבהיר, כי קפץ לצד מחמת חשש שייפגע מהאופנוע, והוסיף - כי בשלב הקפיצה, האופנוע היה במרחק של כשלושה-ארבעה מטרים מולו ונסע במהירות של כ-50 קמ"ש (עמ' 89); כי הנאשם המשיך בנסיעה, כדבריו "ממש בקו שבו עמדתי" (עמ' 93); וכי התלבט באותו רגע אם לחבוט באמצעות הפנס על רוכב האופנוע, עת חלף על פניו. בחקירה הנגדית, ציין אילן יונה, כי כלי הרכב שהתקרבו למחסום רק האטו את מהירות נסיעתם; וכי מקצת מכלי הרכב אשר נהגיהם עוררו חשד, נתבקשו לעצור בשולי הכביש. עוד הבהיר העד, בעניין רוכב האופנוע, כי הלה **לא האיץ את מהירות הנסיעה עת חלף על-פני השוטרים**, אלא נסע במהירות קבועה, אגב אי-ציות להוראת השוטרים לעצור (עמ' 97); אך בהמשך ביקש לתקן את דבריו, וציין - "עד שהוא הגיע אל"י המהירות הייתה פחות או יותר גבוהה (צ"ל קבועה) **ברגע שצעקתי 'עצור' והוא עבר אותי, הוא האץ**, ואז היה לי ברור שזו בריחה". לשאלת הסנגור, האם התרשם כי רוכב האופנוע ביקש לפגוע בו, השיב העד כי הנאשם אך ביקש לברוח מהמקום והמשיך לנסוע במסלולו; וכי הוא, השופט, עמד בסיכון של פגיעה לו היה נשאר לעמוד במקומו, וכלשונו - "הוא המשיך ישר, ואני קפצתי אחורנית... למרחק של מטר... בשביל לאפשר לו לעבור בלי לפגוע בי" (עמ' 103-104).

6. העד אייל ענבר הוא אזרח, מרצה במכללה, ובזמנו החופשי מתנדב במשטרת ישראל באגף התנועה. בדומה לחבריו השוטרים המתנדבים, תיאר העד את מיקומו של המחסום ואופן הצבתו (זאת, בין-השאר, באמצעות תרשים). עובר לאירוע, הוא ניצב ליד הניידת, והשופט המתנדב אילן יונה עמד על הכביש. לדבריו, הוא הבחין באופנוע רק כאשר זה הגיע לקרבת המחסום - ארבעה-חמישה מטרים מהשוטרים. על-פי עדותו, רוכב האופנוע המשיך בנסיעה מבלי להאט, וחלף על-פני המחסום, זאת בשונה משאר כלי הרכב, שהאטו או עצרו עצירה מוחלטת. הוא הוסיף והעיד, כי בשלב שבו המשיך רוכב האופנוע בנסיעה, והגיע למרחק של כמטר מאילן יונה, צעק האחרון לעברו, פעם או פעמיים, "עצור!", אך רוכב האופנוע המשיך בנסיעתו. ענבר התקשה לזכור היכן ניצבו הוא ואילן יונה, אך עמד על כך שרוכב האופנוע חלף על-פני אילן יונה במרחק של כמטר אחד. מיד לאחר שרוכב האופנוע חלף על-פני המחסום, נכנסו העד,

השוטר בן דוד והשוטרת המתנדבת דניאל לניידת המשטרה והחלו לדלוק אחר האופנוע.

7. השוטרת המתנדבת דניאל שמול, שהייתה כבת 18 בעת עדותה, היא שוטרת מתנדבת במשטרת ישראל מאז גיל 14. בעדותה התייחסה דניאל הן לנסיבות הימלטות האופנוע במחסום והן למרדף אחריו עד למעצרו של הנאשם. בכל הנוגע להצבת המחסום, מסרה דניאל תיאור דומה לזה שנמסר על-ידי יתר השוטרים, והתייחסה להתרחשויות אגב הצבעה על תרשים שערכה (ת/9). באשר לנסיבות המעבר במחסום, העידה דניאל כי השוטר המתנדב אילן יונה סימן לרוכב האופנוע לעצור, וכי הלה האט את מהירות נסיעתו אך בשלב מסוים האיצ את המהירות ונמלט מהמקום. וכך תיארה את האירוע: "אילן המתנדב סימן לו לעצור, אז הוא האט, הגיע לאט, פשוט באיזה שהוא שלב הוא הגיע לקראת, הוא האיצ את המהירות, אילן שעמד ראשון, אחריו אבי [השוטר בן דוד] סימן לו עם הפנס לעצור. הוא ראה שהוא לא עוצר, עושה תנועות ידיים, גם אחר-כך הוא לא עצר... אילן פשוט זז הצדה מהמהירות שהוא הגביר כדי לברוח מאתנו. אז אבי [בן דוד] אחריו ראה את זה, כמו שאמרתי אילן עמד ראשון, אחרי זה אבי, אז אבי גם ראה את זה התקדם לאמצע הכביש... כאילו לסמן לו לעצור. כשהוא ראה שהוא לא מתכוון לעצור גם אבי זז לצד, סיכן את שניהם" (פרוטוקול מיום 2.9.14, עמ' 82-83). תיאור דומה מסרה דניאל בהמשך עדותה, עת ציינה כי כאשר השוטר המתנדב אילן יונה נוכח לדעת שרוכב האופנוע אינו מתכוון לעצור, הוא זז ממקום עמידתו; וכי גם השוטר בן דוד זז ממקומו לעבר הניידת משהבחין כי הרוכב ממשיך בנסיעה. בהקשר זה ציינה דניאל, כי "אם אילן ואבי לא היו זזים זה היה מסתיים אחרת" (בעמ' 90). לדברי העדה, מיד לאחר מכן נכנסו היא ויתר השוטרים לניידת ופתחו במרדף אחרי האופנוע, אגב בקשת סיוע מתחנות משטרה אחרות להקים מחסומים בהמשך הדרך.

8. הנאשם העיד בחקירתו הראשית, כי במועד הרלבנטי נהג באופנוע, בתקופה שהיה פסול מלהחזיק רישיון נהיגה. עם-זאת טען בתחילת עדותו, כי כאשר השתחרר מהכלא, עובר לאירועים, לא ידע על הפסילה. עדותו זו עמדה בסתירה לגרסתו בחקירה המשטרתית, שבה אישר כי היה מודע לכך שנפסל מלהחזיק רישיון נהיגה. מכל מקום, בחקירה הנגדית אישר הנאשם, כי ביום האירוע היה מודע לכך שרישיון הנהיגה שלו אינו בתוקף, ואף ציין כי מספר ימים לפני האירוע הגיש בקשה לחידוש רישיון הנהיגה. על-פי עדותו, רכש את האופנוע מספר ימים עובר לאירועים, ובאותו ערב היה בדרכו לצפון הארץ לצורך מפגש עם ידידה. בתחילת עדותו בחקירה הראשית ציין הנאשם, כי לראשונה נתקל בשוטרים בכביש 4, בסמוך לאירוע שבו נורה באמצעות אקדח הטייזר. כאשר נשאל בהמשך חקירתו הראשית, על-ידי בא-כוחו, אם הבחין במחסום משטרת במחלף שורש, מסר הנאשם כי ראה במקום שתי ניידות משטרה, אך לא הבין כי מדובר במחסום ואיש לא סימן לו לעצור. וכך העיד בעניין זה: "לא היה מחסום, אם היה מחסום - חד-משמעית הייתי עוצר במחסום... ראיתי שתי ניידות בצד ימין שמתעסקות עם רכב". עוד ציין, כי לא ראה שוטרים בכביש וממילא לא

סימנו לו לעצור: "אם היו מסמנים לי לעצור, אני מאמין שהתיק לא היה משתלשל לפה והיו ממציאים כביכול את המרדף והדברים האלה. הייתי פשוט עוצר" (פרוטוקול מיום 2.9.14, עמ' 131). במענה לשאלת בית-המשפט, השיב הנאשם, כי היה מודע לכך שאין לו רישיון נהיגה בר-תוקף, אך טען שזו לא הייתה סיבה שלא לעצור; וכי אף אם היה מתבקש לעצור במחסום, לא היה חושש לעשות זאת, חרף היעדר רישיון נהיגה תקף, שכן לכל היותר היה נעצר למשך יממה ומשתחרר למחרת בבית-המשפט. עוד שב והדגיש, כי השוטרים לא סימנו לו לעצור - "השוטרים עמדו בפניה, עשו שם לא יודע מה לא מעניין אותי גם והמשכתי לנסוע כרגיל" (עמ' 133). עדותו של הנאשם בכל הנוגע לשאלה, האם הבין שמדובר במחסום משטרי, עמדה בסתירה לאמרתיו במשטרה. בהודעתו הראשונה במשטרה טען, כי לא ראה "שום מחסום" באזור מחלף שורש, וכי במקום עמדו שתי ניידות משטרה בצד הדרך ואיש מהשוטרים לא סימן לו לעצור. משנדרש באותה הודעה להגיב לטענת השוטר, לפיה סימן לו לעצור באמצעות פנס, השיב הנאשם: "מיליון רכבים היו שם, אני יודע למי הוא סימן לעצור?" (ת/1, ש' 86). כאשר הופנה הנאשם בחקירתו הנגדית להתבטאותו האמורה בהודעתו במשטרה, הגיב: "נכון, אני לא יודע למי הוא סימן לעצור. לי לא. להוא - אני לא יודע. אני לא יודע למי הוא סימן לעצור". לשאלה נוספת - מדוע לא עצר כדי לברר למי השוטר מסמן לעצור - פטר עצמו בתשובה - "אף פעם לא שאלתי שוטר, סליחה, אותי עצרת לבדיקה?" (עמ' 141); והוסיף, כי המרחק בינו לבין הרכב שלפניו, אשר השוטרים סימנו לנהגו לעצור, היה כ-200-300 מ'. בהמשך ציין הנאשם, כי כאשר סימנו לרכב שלפניו לעצור, ונהגו נעמד בצד, הבחין כי השוטרים ניגשים לרכב והבין כי הוא יכול להמשיך בנסיעה (עמ' 143). יצוין, כי בהודעתו השנייה במשטרה מסר הנאשם גרסה שונה: "שוטר וניידת עמדו בצד, סימנו לאנשים לעצור, ולא הבחנתי אם זה לי או למישהו אחר, אז נהגתי בלי רישיון, אבל מפה ולברוח - זה בלוף של המשטרה" (ת/2 ש' 61). כאשר הופנה הנאשם בחקירתו הנגדית לאמרתו האמורה בחקירה המשטרית, ונשאל האם לא חשד שהקריאה לעצור הייתה מופנית אליו, השיב: "זה לא אמור לעורר בי חשד, גם אם זה היה מכוון כלפיי" (עמ' 166). בהמשך חקירתו הנגדית הופנה הנאשם להתבטאות נוספת בהודעתו השנייה במשטרה, עת ציין: "לא פרצתי מחסום, ואם הייתי מבחין בשוטר הייתי עומד בצד, גם אם נהגתי בפסילה... זה לא אומר שבגלל שהרישיון שלי לא היה בתוקף אני אמור לברוח מהמשטרה" (ת/2 ש' 6). לשאלת ב"כ המאשימה, מדוע טען כי לא הבחין בשוטר למרות שאישר בעדותו כי שוטרים עמדו במקום, השיב כי "היו שוטרים בכביש", וכי אלו אכן - "סימנו לעצור לרכב שהיה לפניי" (עמ' 147); אך טען - "לא ראיתי שוטר במרכז הכביש אומר לי לעצור, ראיתי שוטר" (עמ' 148). הנאשם אף הכחיש, כי המחסום הוקם באופן שתועד בתמונה שצולמה על-ידי השוטרים דקות ספורות לפני האירוע (ת/4), ושב וטען כי לא הבין שמדובר במחסום.

הראיות בעניין הנהיגה במהלך המרדף

9. השוטר בן דוד העיד, כי לאחר פריצת המחסום, רץ לעבר הניידת והתחיל לרדוף בנסיעה אחר האופנוע, זאת אגב הפעלת סירנה, כאשר בשלב הראשון לא היה לו קשר עין עמו. לדבריו, כעבור כדקה בלבד הדביק את האופנוע, נסע בעקבותיו וקרא לרוכב האופנוע לעצור - "עצור, משטרה" - באמצעות מערכת הכריזה מספר רב של פעמים. כשנדרש העד על-ידי ב"כ המאשימה לתאר את אופן נהיגתו של רוכב האופנוע במהלך הנסיעה, ציין: "הוא עקף רכבים מימין ומשמאל במהירות רבה בלי לאותת, סיכן אותם, הרכבים נאלצו לבצע בלימות פתע, סטו" (פרוטוקול מיום 20.2.14, עמ' 24). כאשר נדרש למסור פרטים על כך, ציין כי המרדף נמשך כחצי שעה; וכי במהלך המרדף, הן בקטע של פיתולי שער הגיא, והן בהמשך הדרך, נסע בעקבותיו של רוכב האופנוע במהירות של 180 קמ"ש. בעקבות שאלות בית-המשפט, האם נהיגתו בניידת במהירות של 180 קמ"ש בפיתולי שער הגיא לא סיכנה את נוסעי הניידת, ובכללם שוטרים מתנדבים השיב: "זה נזק מול תועלת", שכן לא ידע, כלשונו, אם מדובר "בנושא פח"ע, פלילי או תעבורתי" (לעיל, עמ' 24). לשאלה נוספת, האם בנהיגתו בניידת במהירות של 180 קמ"ש, אגב עקיפת כלי רכב, לא יצר רמת סיכון דומה לזו שיצר, לדבריו, הנאשם, השיב: "לא באותה מידה... כי אני לא אעשה הכל כדי לתפוס אותו, הוא יעשה הכל לפי דעתי כדי לברוח... אני לא גרמתי לרכבים לעשות בלימות פתע". לשאלת בית-המשפט, לאור תשובתו האחרונה, האם נהגים ביצעו עצירות פתע, השיב: "אני לא זוכר אם זה עצירות מוחלטות, אבל כן בלימות פתע" (לעיל). הוא עמד על גרסתו, כי עד לפנייה ל"מחלף אריאל" בכביש 4, במשך כחצי שעה, דלקה הניידת אחר האופנוע במרחק של כ-10 מטרים ממנו, כאשר שני כלי הרכב נסעו במהירות של 180 קמ"ש, ונהגי מכוניות נאלצו לבלום בלימות פתע ולסטות ממסלולם. הוא הוסיף וטען, כי כשנהג האופנוע עקף כלי רכב במהירות של 180 קמ"ש הוא סיכן אותם, אך טען כי כאשר ניידת המשטרה חלפה על-פני אותם רכבים באותה מהירות, היא לא סיכנה אותם, זאת הואיל וכלי הרכב שנעקפו, סטו ממסלולם ונעצרו. לשאלה נוספת, האם כל כלי רכב שעקפו אותם בלמו, השיב בחיוב והוסיף: "כן, בלימת חירום, סוטים לשוליים" (עמ' 27). כשנשאל, האם הוא זוכר מקרה קונקרטי של רכב שבלם בלימת חירום, ובכמה כלי רכב היה מדובר, השיב כי אינו זוכר. גם בהמשך עדותו ציין השוטר בן דוד, כי רוכב האופנוע "סטה, חתך רכבים בנסיעה שלו", וכי בעקבות נהיגה זו נאלצו נהגי מכוניות לבלום ולסטות לשוליים. עם-זאת, כאשר נשאל אם הוא זוכר סיטואציות קונקרטיות של כלי רכב שנאלצו לסטות לשוליים ולעצור, השיב - "אני לא זוכר, אבל אני זוכר את הנהיגה של החשוד שהיה באופנוע" (עמ' 29). עוד העיד השוטר בן דוד, כי דיווח ברשת הקשר על המרדף וביקש שיוצבו מחסומים באזור השפלה. בחקירתו הנגדית אישר העד, כי היה ער לנוהלי המשטרה, לפיהם אין לבצע מרדף אחר רכב כאשר אין סיכוי להשיגו, אך טען שבעניין זה שקל שיקולים של "נזק מול תועלת", וסבר כי יצליח להשיג את הנאשם (עמ' 41-40). כן טען העד בחקירתו הנגדית, כי הדביק את האופנוע כבר לאחר קילומטר מפריצת המחסום, וכי הוא, השוטר, נסע במהלך קטע זה של המרדף בעיקולי שער הגיא במהירות של 180 קמ"ש. הוא ציין, כי הסיכון שיצר הנאשם כלפי עוברי הדרך היה במעבר בין נתיבים, במהירות של 180 קמ"ש; וכאשר נשאל, אם גם הוא נסע במהירות כזו והיה כל העת מאחורי האופנוע, השיב בחיוב. לשאלה נוספת בחקירה נגדית, אם גם הוא סטה בנהיגתו בין נתיבים, השיב כי אינו זוכר

זאת; ולא עלה בידו להסביר, אף לשאלות חוזרות ונשנות מצד בית-המשפט, כיצד ניידת משטרה הנוסעת במהירות של 180 קמ"ש לאורך כל מסלול נסיעתה משער הגיא ועד כביש גהה, לא נאלצה לעקוף בצורה מסוכנת את כלי הרכב שנסעו בכביש ירושלים-תל-אביב. כל שהשיב לשאלת בית-המשפט בעניין זה היה: "יכול להיות שהעדים אחרים יצליחו להסביר את זה יותר טוב ממני, אבל אני לא אסכן אזרחים" (עמ' 53). בהמשך חקירתו אישר העד, כי אינו יודע באיזו מהירות נסע רוכב האופנוע, וכי הוא, נהג הניידת, נאלץ להגביר את מהירות נסיעתו מעת לעת, ולהאיץ עד כדי 180 קמ"ש כדי להדביק את רוכב האופנוע שהיה במרחק ממנו. לקראת סיום חקירתו הנגדית, סייג העד את גרסתו שבחקירה הראשית, לפיה רוכב האופנוע נסע במהירות של 180 קמ"ש, וציין כי ייתכן שהלה נהג במהירות של 130 קמ"ש (עמ' 54-55). עם-זאת, בחקירה החוזרת, השיב העד בן דוד בחיוב לשאלה מדריכה של ב"כ המאשימה, לפיה היו קטעים במהלך הנסיעה שבהם נסע במרחק של 10-20 מטרים מאחורי האופנוע, כאשר הן הניידת והן האופנוע נסעו במהירות 180 קמ"ש, זאת במשך מספר דקות, מבלי שהיו ביניהם או בקרבתם כלי רכב נוספים.

10. השוטר המתנדב אייל ענבר העיד, כי ברגע שהאופנוע עבר את המחסום, נכנסו הוא, השוטר בן דוד והשוטרת המתנדבת דניאל לניידת ופתחו במרדף אחריו. לדבריו, לאחר זמן קצר ביותר, להערכתו כחצי דקה, הדביקו את האופנוע והחלו לנסוע בעקבותיו. הוא הבהיר, כי מדובר באופנוע שפרץ את המחסום, שכן מראה האופנוע ורוכב האופנוע (שחבש קסדה ונשא תיק שחור על גבו) היו דומים; והנתק בקשר העין היה קצר ביותר למשך 30 שניות; מה-גם שבדקות שקדמו לכך לא חלף על-פני המחסום אופנוע אחר כלשהו. בכל הנוגע לנסיבות המרדף, מסר העד גרסה שונה בתכלית מזו שנמסרה על-ידי השוטר בן דוד. כאמור בן דוד העיד כי רוכב האופנוע נסע במהירות של 180 קמ"ש. העד ענבר ציין, כי מהירות הנסיעה במורדות שער הגיא הייתה נמוכה בהרבה - "לא נסענו 160, אבל זה היה מעל ה-90... כמה מעל ה-90? אני לא בטוח" (עמ' 124). לדבריו, השוטר בן דוד חשש מלהגביר את מהירות נסיעתו, וביקש מתחנות משטרה אחרות לנסות להציב מחסומים בהמשך הדרך. בהתייחסו לנסיעה בהמשך הדרך - משער הגיא דרך צומת גהה ועד למקום מעצרו של הנאשם - ציין העד כי הניידת נסעה במהירות של כ-100 קמ"ש, כי להערכתו הנאשם נסע בקטעים מסוימים במהירות של בין 140 ל-150 קמ"ש (אם כי לא הסתכל על מד-המהירות), וכי לא הייתה כל סיטואציה שבה נדרש נהג הניידת לנסוע במהירות של 180 קמ"ש; זאת בשונה, כאמור, מעדותו של השוטר בן דוד. כן העיד ענבר, כי במהלך הנסיעה דלקה הניידת בעקבות האופנוע, אגב הפעלת אורות כחולים מהבהבים וסירנה, וכן השמעת כריזות לרוכב האופנוע - באמצעות מערכת הכריזה - לעצור ולעמוד בשוליים. לדבריו, הכריזות האמורות נעשו כאשר הניידת נסעה במרחק של כ-20 מטרים מאחורי האופנוע, אך רוכב האופנוע התעלם מהכריזות והמשיך בנסיעתו המהירה. כאשר נדרש העד לתאר את אופן נהיגתו של רוכב האופנוע, התייחס הלה לשני מקטעים. באשר לקטע הנסיעה הראשון, עד לצומת גהה (הכולל כמה עשרות קילומטרים) תאר העד את נסיעת האופנוע כדלהלן: "הוא נוסע במהירות מאוד מאוד גבוהה, פשוט נוסע בצורה מאוד מהירה, עוקף כשצריך מכוניות" (עמ' 127). כן ציין העד, כי הניידת נסעה

בעקבותיו של האופנוע באותה מהירות לאורך מרבית מסלול הנסיעה, ואף היא עקפה מכוניות, אך ציין כי בנסיעה זו, וכן בעקיפות כלי הרכב, לא היה משום סיכון של המשתמשים בדרך. הוא הוסיף, כי נהג הניידת החליט, משיקוליו, שלא לעקוף את האופנוע, אלא לנסוע כל העת מאחוריו - "פחדנו שאם הוא יסטה הצדה הוא פשוט יכול להתנגש בנו ולהיפגע" (לעיל, ש' 10). העד הדגיש, במענה לשאלת בית-המשפט, כי בכביש ירושלים - תל-אביב עד לצומת גהה, פרט לנסיעה מהירה ועקיפת מכוניות מדי פעם (עקיפות שאף בוצעו על-ידי הניידת), לא ראה התנהגות חריגה מבחינת רוכב האופנוע; ועלה מדבריו, כי עקיפות כלי הרכב על-ידי הניידת, לא יצרו סיכון כלפי המשתמשים בדרך. הוא שלל לחלוטין את גרסתו של השוטר בן דוד, לפיה בקטע הנסיעה ממחלף שורש ועד לצומת גהה, נאלצו נהגי מכוניות לעצור את רכבם בבלימות פתע (עמ' 129); ובשונה מהשוטר בן דוד, ציין כי להערכתו מהירות הנסיעה לאורך כל מסלול הנסיעה הארוך יחסית הייתה בסביבות 130 קמ"ש. בכל הנוגע לקטע הנסיעה השני, דהיינו - כביש 4 - מצומת גהה ועד למקום עצירתו של הנאשם, ציין השוטר המתנדב ענבר, כי בקטע זה הייתה "תנועה כבדה יותר"; כי הנאשם לא נסע "בצורה ישרה ומדויקת אלא יותר מזגזגת בין המכוניות" (עמ' 128); וכי היו "כמה פעמים" שבהן ביצע האופנוע עקיפות ונכנס בין מכוניות, באופן ש"הבהיל" את הנהגים. עם זאת הבהיר, כי לא מדובר בבלימה אלא בהאטה - "אני לא יודע להגיד אם הוא בלם מ-130 ל-90 אבל אתה רואה שהוא בולם" (עמ' 133-130) וכי אינו זוכר שמי מהנהגים נאלץ לעבור נתיב או לרדת לשוליים (עמ' 140). לדבריו, שוטרי הניידת שמרו על קשר עין עם רוכב האופנוע גם בשלב זה של נסיעה בכביש 4, עד לשלב שבו רוכב האופנוע האט את מהירות נסיעתו, כתוצאה מתקלה במנוע, שיצא ממנו עשן רב. לשאלת הסנגור, האם ייתכן שהנהגים בלמו כתוצאה מהמרדף והסירנה של הניידת, השיב העד כי הדבר אינו נראה לו. במענה לשאלות בית-המשפט, ציין העד כי הוא מתקשה לזכור סיטואציה ספציפית או קונקרטית של רכב שנאלץ להאט כתוצאה מאופן נהיגתו של הנאשם (עמ' 142); אך תיאר את אופן הנהיגה והסיכון שנבע ממנה, כדלהלן: "קרה יותר ממקרה אחד שבו תיארתי, מקרה שתיארתי של עקיפה וכניסה לפני מכונית, שחייבה אנשים להאט, וגם אני זוכר שבמקרה או שניים אנשים גם האטו, אני לא זוכר שהם סטו מסלול, אבל בתוך המסלול שלהם זזו קצת יותר לקצה המסלול והתקרבו למכונית נוסעת במסלול השני. אלו המקרים שאני זוכר בכביש גהה". הוא הוסיף, כי אינו זוכר סיטואציות כאלה בנסיעה בכביש ירושלים - תל אביב (עמ' 144).

11. השוטר המתנדבת דניאל שמול תיארה אף היא בעדותה את המרדף אחר האופנוע, עד למעצרו של הנאשם בכביש 4. לדבריה, בתחילת המרדף, במורדות שער הגיא, לא היה קשר עין עם האופנוע, ולאחר נסיעת הניידת במשך כדקה וחצי, במהירות שאותה העריכה בחקירה הראשית בכ-120 קמ"ש ובחקירה הנגדית ב-80 קמ"ש לכל היותר (בפרוטוקול מיום 2.9.14, בעמ' 112), הדביקו השוטרים את הנאשם, בקטע מסוים של הדרך בין מחלף שורש לבין שער הגיא. על-פי עדותה, בשלב הראשון של המרדף, עוד בטרם הדביקה הניידת או האופנוע, שמעו נהגים את הסירנה של הניידת, ולדבריה, סטו מנתיבם כדי לפנות את הדרך לניידת (עמ' 87-86). לגרסתה, נהגים נאצלו לסטות ממסלולם

ולהאט כבר בקטע הנסיעה בין מחלף שורש לשער הגיא (עמ' 91-92); ובעניין זה מסרה עדות שונה בתכלית מזו שנשמעה מפי השוטר המתנדב ענבר. בהקשר זה העידה דניאל, כי כבר במורדות שער הגיא נהגים נאלצו לבלום בלימת חרום ועצרו את מכוניותיהם עצירה מוחלטת ומלאה - "זה הרבה לחץ על נהג, הנהגים לא ידעו מה לעשות, אתה רואה אותם פשוט עוצרים, פשוט עוצרים בכביש, וזה כביש מהיר, לקראת שער הגיא, בשער הגיא כבר עצרו מכוניות" (עמ' 94 וכן ראו עמ' 112); והוסיפה, כי מדובר היה בארבעה נהגים, אשר נהגו כך, להערכתה, לא בשל שמיעת הסירנה, אלא מחמת החשש לפגוע ברוכב האופנוע. בנוסף העידה דניאל, כי במהלך המרדף הביט הנאשם מדי פעם לאחור, לעבר הניידת והיה מודע למרדף אחריו. באשר להמשך הנסיעה ממחלף שער הגיע ועד לכביש 4, ציינה העדה כי להערכתה הניידת נסעה במרחק של קילומטר מאחורי האופנוע, אך כאשר נעשה בירור באולם בית-המשפט בדבר יכולת הערכת המרחקים של העדה, על-פי הצבעה מחלון האולם, נתחוור כי כוונת העדה הייתה למרחק של עשרות מטרים בלבד. באשר למקטע זה של המרדף, משער הגיא ועד לכביש 4, ציינה העדה בהמשך עדותה, כי המרדף בקטע זה, ואופן נהיגתו של רוכב האופנוע "לא כל-כך זכורים לה", פרט לכך שהנאשם הפנה את מבטו לאחור, מעת לעת, לעבר הניידת ונסע במהירות. בכל הנוגע למקטע הנסיעה האחרון בכביש 4 לכיוון צפון, לא מסרה דניאל כל תיאור בדבר אופי המרדף ואופן הנהיגה של רוכב האופנוע, והתמקדה בעדותה רק בקטע שבו האט הנאשם את מהירות הנסיעה וסטה לשולי הכביש, עת החל לצאת עשן מאזור הגלגל של האופנוע. בחקירתה הנגדית ציינה העדה, כי נזדמן לה בעבר לצאת למרדפים רכובים אחר רכבים נמלטים, יחד עם השוטר בן דוד, ובכלל זה מרדפים אחר רוכבי אופנועים, אשר באחד מהם חסם בן דוד את מסלולם של הנמלטים ברכבו, ואלו התנגשו בניידת וגרמו לפציעה לא קלה של העדה.

12. הנאשם טען בעדותו, כי לא נמלט משוטרים וכי לא סיכן איש במהלך הנסיעה. על-פי גרסתו שבחקירה הראשית, נסע "כל הדרך נהיגה נורמטיבית, בסביבות 120 קמ"ש 130 קמ"ש", ונתקל לראשונה בשוטרים בכביש 4 עובר למקום מעצרו. לדבריו, בעת שנסע בכביש 4 ראה לראשונה ניידת הנוסעת במקביל אליו, כאשר הנהג מחזיק באקדח. הוא טען, כי לא הבחין שנוסעי הרכב הם שוטרים, וכי סבר אותה עת שמדובר בניסיון התנקשות. על-כן החל להימלט בנהיגה מהירה, הגביר את מהירות נסיעתו והתרחק מהרכב מרחק רב - "התחלתי להגביר מרחק, והמרחק היה מאוד מאוד עצום" (עמ' 129-130). בהמשך עדותו ציין הנאשם, כי לא היה מודע לכך שניידת משטרה נוסעת בעקבותיו, ואף לא שמע סירנות או קריאות באמצעות מערכת הכריזה לעצור, שכן חבש קסדה ואף הרכיב במהלך הנסיעה אוזניות למניעת רעשים. הוא הוסיף וציין, כי לא סיכן עוברים ושבים, למרות נסיעתו במהירות של כ-120-130 קמ"ש, וכי ככל שנאלץ לעקוף כלי רכב שנסעו במהירות נמוכה יותר, עשה זאת באופן שלא סיכן אותם.

הראיות בעניין שלב מעצרו של הנאשם

13. השוטר בן דוד ציין, כי המרדף הסתיים עת נסע רוכב האופנוע בכביש 4 לקראת הפנייה ימינה לכביש 5 - לכיוון אריאל. לדבריו, בשלב זה של הנסיעה החל האופנוע להעלות עשן סמך, והנאשם האט את מהירות נסיעתו. על-פי עדותו, קרא לנאשם לעצור באמצעות מערכת הכריזה, אך הלה המשיך בנסיעתו, במהירות איטית, כאשר מהאופנוע נפלט עשן סמך. בשלב זה סטה הנאשם לשולי הכביש, נסע באיטיות ליד מעקה הבטיחות והתרומם מכיסאו. השוטר העיד, כי סבר שהנאשם מבקש "לקפוץ מעבר למעקה ולברוח", ועל-כן נסע במקביל אליו במרחק של כמטר אחד, צעק לעברו: "עצור משטרה", והזהירו כי אם לא יעצור יירה בו באקדח טייזר. הוא הסביר, כי החליט לירות בנאשם באקדח טייזר משלושה טעמים, האחד - בריחתו של הנאשם ממשמורת חוקית מתחילת המרדף; השני - כלשונו של העד - "שלא יסכן את עצמו ואת הסובבים אותו"; והשלישי - "פחדתי שיגיע רכב מאחורינו וידרוס אותו" (עמ' 32). על-פי עדותו, מטעמים אלו - שלף את אקדחו; כיוון אותו לעבר הנאשם שרכב על האופנוע, דרך החלון של המתנדב שישב לצדו בניידת; ובהמשך - ירה לעבר הנאשם. עוד העיד בן דוד, כי הנאשם נפגע מהירי ונפל מהאופנוע; וכי בתכוף לכך ירד מהניידת ורץ לעברו של הנאשם. לגרסתו, בעת שרץ לעבר הנאשם, קם האחרון על רגליו וחבט בו - "כשהגעתי אליו, הוא נעמד על הרגליים הביא לי אגרוף כתגובה, כי הוא רצה לברוח" (עמ' 32). בהמשך, כך על-פי עדותו - "עפתי אחורה, חזרתי לעצמי מהר, כמה שניות, תפסתי אותו, הורדתי לו את הקסדה" (עמ' 32). כשנשאל בן-דוד, מדוע באותו שלב ריסס פלפל על פניו של הנאשם, טען בתחילה, כי הנאשם התנגד למעצר, אך הוא אינו זוכר במה התבטאה ההתנגדות; בהמשך טען, כי הנאשם התרומם מהקרקע וגידף את השוטרים; ולבסוף, במענה לשאלת בית-המשפט מדוע היה צורך בריסוס באמצעות גז פלפל, טען, לראשונה, כי הנאשם - "התנגד למעצר והוא תקף" גם כששכב על הקרקע: "הוא עדיין המשיך [להתנגד], הוא הביא לנו בעיטות, אם אני לא טועה... אני לא זוכר את זה טוב, אני זוכר שהוא ממש התנגד" (לעיל) (עמ' 34). כשנשאל בחקירה הנגדית, מדוע ירה על הנאשם באמצעות אקדח הטייזר, ענה כי הלה נסע במהירות איטית ו"סימני הגוף שלו הראו שהוא הולך לקפוץ מעבר למעקה [הבטיחות] על-מנת לברוח" (עמ' 55-56). בהמשך שינה העד את גרסתו, וציין כי הסיבה העיקרית לשימוש בטייזר היה החשש מפני סיכון חיי אדם. לשאלת בית-המשפט, מהו הסיכון לחיי אדם שממנו חשש, השיב השוטר: "שאם הוא היה קופץ והיה מאבד את המעקה, או שהיה עובר על הכביש והיה עובר רכב, היה דורס אותו" (עמ' 58). בן דוד הכחיש את טענת הסנגור, לפיה בעט בנאשם לאחר הפגיעה בו באמצעות אקדח הטייזר, וטען כי כל שעשה עובר לכבילתו את הנאשם היה ריסוס פניו בגז הפלפל. הוא אישר, כי מיד לאחר הפגיעה מאקדח הטייזר נפל הנאשם לארץ, אך טען - כי למרות שהלה נפל "הוא התרומם, וכבר לפי סימני הגוף בא לברוח" (עמ' 59); ועמד על כך שבשלב זה קיבל מכת אגרוף מהנאשם (עמ' 61). בהמשך חקירתו הנגדית טען השוטר, כי אינו זוכר שהנאשם דימם מפניו. הוא אישר, כי בהודעתו ציין שהנאשם אכן דימם מפניו, אך העלה אפשרות כי הלה נפצע "מנפילה על הכביש", "מביצוע המעצר". לשאלת בית-המשפט, האם מ"ביצוע המעצר" נפגעים עצורים, השיב השוטר: "מביצוע מעצר מדממים בכל הגוף ונפצעים בכל הגוף". במענה לשאלה נוספת, האם בתשובתו האחרונה מסר התייחסות כללית או שמא התייחסות הנוגעת לתיק הספציפי, השיב העד כי התייחסותו כפולה: "באופן

כללי ועל התיק", וחזר על גרסתו, לפיה הנאשם תקף אותו והתנגד למעצר. כאשר נאמר לעד, כי כל שציין בעניין התקיפה הייתה מכת אגרוף אחת, השיב העד: "זה מספיק"; "הגעתי אליו הוא הביא לי את האגרוף שלו, אני לא זוכר אם היו שם עוד תקיפות"; "הוא גם השתולל על הכביש, ניסה להשתחרר מהאחיזה שלנו בחוזקה, השתולל עם הרגליים... הוא הביא בעיטה, נראה לי לשי לוי לשוטר" (עמ' 62-63).

14. השוטר המתנדב אייל ענבר תיאר את נסיבות מעצרו של הנאשם באופן שונה מזה שתואר על-ידי השוטר בן דוד. על-פי עדותו, בשלב מסוים בנסיעה בכביש 4 הבחין בעשן סמיך היוצא ממנוע האופנוע, ורכב האופנוע האט את המהירות והחל לנסוע בשולי הכביש. לדבריו, בשלב זה נסעה הניידת במקביל לאופנוע, מצד שמאל; וכאשר צעק העד לעבר הנאשם מבעד לחלון הפתוח: "עצור, עצור, עצור", התעלם הלה מהקריאות והמשיך בנסיעה איטית. אז, בעת שהניידת והאופנוע נסעו בנסיעה איטית, נטל השוטר בן דוד את אקדח הטייזר וירה, תוך כדי נסיעה לעבר הנאשם, באופן שאף הפתיע את העד עצמו. וכך העיד ענבר על נסיבות הירי: "ואז אבי [בן דוד] לוקח את הטייזר שלו, וכאילו, לא דרכי, אבל כאילו זה אני יושב פה. זה עובר עליי החוטים האלה והוא יורה עליו טייזר. האמת היא שגם אני נבהלתי בקטע הזה... אחרי שניה הוא עצר, האופנוע כבר עצר" (עמ' 134). לדבריו, לאחר שהניידת נעצרה, הוא עצמו נותר לשבת בתוכה, כי היה (כלשונו) "קצת מסובך עם החוט" של ירי הטייזר, ובשלב זה יצאו מהרכב השוטר בן דוד, שוטר נוסף בשם שי והשוטרת המתנדבת דניאל - אשר רצו לעברו של הנאשם. הוא ציין, כי מיד לאחר יציאת השוטרים מהרכב, ראה את השלושה "במין מאבק" עם הנאשם; אך התקשה לזכור את נסיבות המקרה וכך תיאר אותו: "רצו לעצור אותו, זאת אומרת להגיד לו שהוא עצור על נהיגה כזאת... האמת בשנייה הראשונה לא ראיתי [מה הוא עשה בתגובה] אבל מיד אחרי זה ראיתי את שלושתם במין מאבק כזה... אבי, השוטר והבחור... הם אמרו לו משהו - תפסיק להתנגד או משהו כזה. שוב, אני לא ראיתי כי הם היו... זה היה מין ערימה כזה, ואז אני מבין שהיה גז [פלפל] ברגע הזה הוא הפסיק להתנגד והם כבלו אותו" (עמ' 135). במענה לשאלה, כיצד הגיב הנאשם להודעת השוטרים כי הוא עצור, השיב העד: "זה היה בשניות, אני חושב שהוא אמר משהו - על מה עוצרים אותי?... מילולית הוא לא רצה שיעצרו אותו. אני לא ראיתי אותו מרים יד" (עמ' 136). הוא הוסיף והבהיר, במענה לשאלת בית-המשפט, כי לא ראה התנגדות פיזית מצד הנאשם, כי לא הבחין כיצד החל המאבק שבעקבותיו היו "שלושתם על הרצפה", וכי בעיקר שמע צעקות - "תפסיק להתנגד" (לעיל). עוד ציין ענבר, כי לא ראה את הנאשם מכה את השוטרים - "אם תקיפה זה במובן להרים יד או לתת מכה ראשונה, לא ראיתי את זה"; ובהקשר זה הוסיף, ש"מתנועות הגוף" ומהמילים שנאמרו, שאותן אינו זוכר, התרשם שהנאשם "לא היה מוכן שיעצרו אותו, כי הוא לא עשה כלום" (עמ' 137-138).

15. השוטרת המתנדבת דניאל שמול התייחסה אף היא בעדותה לנסיבות מעצרו של הנאשם. על-פי עדותה, בעת

שהנאשם היה "כמעט בעצירה מוחלטת..." כתוצאה מהתקלה באופנוע, נצמד השוטר בן דוד עם הניידת לאופנוע, קרא לנאשם לעצור, מספר פעמים, וירה לעברו בטייזר - "אבי הוציא את הטייזר וירה עליו לכיוון הבטן" (עמ' 101-102). היא הוסיפה, כי בשל הירי בטייזר, הנאשם "נעצר עצירה מוחלטת שהצליחה לגרום לנו לשים את האזיקים עליו" (עמ' 103). בהמשך עדותה הבהירה, כי הירי לעבר הנאשם בוצע בעת שהאופנוע נסע במהירות איטית ביותר - "זה כאילו לא נסיעה, אתה לא יכול לקרוא לזה נסיעה, הליכה כזאת, הליכה איטית כזאת" (עמ' 103-104). לדבריה, מיד לאחר הירי היא ירדה ראשונה מהניידת וניגשה במהירות לאופנוע. או-אז, ניסה הנאשם לרדת מהאופנוע וללכת; ובתגובה, לשם מניעת בריחתו - אחזה בתיק שנשא על גבו, עד להגעתם של השוטר בן דוד והשוטר שי "השתלטו" על הנאשם. וכך העידה בעניין זה: "יצאתי ראשונה מהניידת... כבר ראיתי כאילו מנסה... לרדת מהאופנוע וללכת. כאילו לברוח. לברוח. תפסתי לו את התיק, פשוט משכתי אותו לעברינו, ואז הגיע שי מאחורי, שוטר יס"מ ועזר לי לתפוס אותו, ואז אבי [בן דוד] בא מקדימה ושניהם אספו אותו, כאילו הצליחו להשתלט עליו" (עמ' 105). לשאלה, כיצד הנאשם הגיב בעת שהשוטרים "השתלטו" עליו, השיבה דניאל: "שי הגיע לפני אבי, הוא ניסה להשתלט עליו, שי לא הצליח, הוא ניסה כאילו להפיל אותו לרצפה ולזרוק אותו. שי לא הצליח. אבי בא ושניהם יחד. אחרי שהנ"ל התחיל להשתולל ולנסות להוריד אותם ממנו". לשאלה נוספת, למה התכוונה במילים "ניסה להוריד אותם", ענתה: "זה כאילו השתוללות. ניעור כזה [מדגימה] תנועות ידיים, בעיטות עם הרגליים כדי להרחיק אותם". על-פי עדותה, בשלב זה, נתן הנאשם מכת אגרוף לשוטר בן דוד, ואגב כך אמר לו שהוא מתקשה לנשום ושיעזרו לו להוריד את קסדה. לגרסתה, במשך מספר שניות לאחר מכת האגרוף, התקשו השוטרים "להשתלט" על הנאשם, והשוטר בן דוד ריסס את פניו בגז פלפל, עד שעלה בידו לכבול אותו.

16. יצוין, כי השוטר שי לוי - שנסע בניידת והיה שותף למעצרו של הנאשם - לא נרשם כעד ברשימת עדי התביעה, ולא הוזמן להעיד מטעם המאשימה או ההגנה. בשל שגגה התייחס ב"כ הנאשם בסיכומיו בכתב לגרסתו של שי שהועלתה בהודעתו במשטרה, זאת למרות שהלה לא מסר עדות במשפט ושהודעתו לא הוגשה כראיה.

17. הנאשם מסר בעדותו, כי עובר למעצרו ירה אחד מן השוטרים לעברו באקדח טייזר ללא סיבה כלשהי; וכי רק בשלב זה הבחין לראשונה בשוטרים אשר נסעו בניידת סמויה ללא כל סימון משטרי. באשר לנסיבות הירי האמור, מסר הנאשם בחקירתו הראשית את הגרסה שלהלן: "אז עוד פעם ראיתי אותם מולי הוא פשוט ירה ונפלתי מהאופנוע הזה... האופנוע שוקל 335 קילו. הוא התרסק לי על הרגל. לא יכולתי לזוז. זה מנוע חם, רותח, לא יכולתי להדוף את האופנוע מעליי... באותה שנייה קפצו אבי [השוטר בן דוד] וחבורתו, ואז הזדהו כמשטרה. פה כבר נרגעתי הבנתי שזה משטרה... ריססו לי גז פלפל בתוך הקסדה. נחנקתי, כמעט מתתי... גם לא היה לי חמצן. וכשהם הורידו לו את הקסדה מהראש

הם דפקו לי פנס בראש של השחורים האלה, תוך כדי בעיטות לפנים" (פרוטוקול מיום 2.9.14, עמ' 130). כאשר נתבקש על-ידי הסנגור להגיב לטענת השוטרים, לפיה הכה את בן דוד באגרופ, השיב הנאשם: "לא יכולתי. שכן אדם מקבל 50,000 מכות הוא לא יכול לעשות כלום. בנוסף האופנוע היה לי על הרגל. 300 קילו... הם אזקו אותי קודם, שמו לי את הגז פלפל ורק אחר-כך הרימו את האופנוע כשאני הייתי מנוטרל". הוא גם הכחיש, כי "השתולל" והתנגד למעצר (עמ' 131). בחקירתו הנגדית הכחיש הנאשם, כי האט את מהירות נסיעתו לקראת מעצרו, ציין כי החל לבלום את האופנוע רק לאחר שירו עליו באמצעות אקדח הטייזר, וטען כי באופנוע לא הייתה תקלה כלשהי ולא יצא ממנו עשן. הוא עמד על טענתו, לפיה מדובר היה ברכב של "בילוש" ללא כל סימון משטרה, זאת בניגוד לעדויות הברורות של השוטרים בעניין זה ולתצלום הניידת (ת/4). כאשר נדרש הנאשם בחקירה הנגדית להתייחס לטענת השוטר בן דוד, לפיה הכה אותו מכת אגרופ בפנים, שב והכחיש את הנטען, וציין כי הדבר גם היה בלתי אפשרי, שכן שכב על הארץ כאשר האופנוע מוטל על גופו. הוא הוסיף וטען, כי השוטרים, אשר הרימו את האופנוע, הכו אותו וריססו את פניו בגז פלפל.

אפנה להלן לדיון בעבירות המיוחסות למשיב, להכרעה העובדתית וליישום הדין על האירועים.

דיון והכרעה

האירועים במחסום והעבירה של ניסיון לגרימת חבלה חמורה

18. יצוין, כי בכל הנוגע ל"פריצת המחסום", ייחסה המאשימה לנאשם בכתב-האישום המקורי עבירה של ניסיון לגרימת חבלה בכוונה מחמירה - לפי סעיף 329(2) לחוק - שעונשה המרבי עומד על 20 שנות מאסר. ואולם, בכתב-אישום מתוקן, שהוגש עוד בטרם הקראת כתב-האישום המקורי, תיקנה המאשימה את הוראת החיקוק האחרונה, וחלף העבירה של ניסיון לחבלה בכוונה מחמירה, ייחסה לנאשם עבירה של ניסיון לגרימת חבלה חמורה - לפי סעיף 333 בצירוף סעיף 25 לחוק, שהעונש המקסימאלי שנקצב בצדה עומד על שבע שנים. במאמר מוסגר יוער, כי לא ברור פשר תיקון כתב-האישום. ככל שהמאשימה סברה, כי הנאשם ניסה לגרום חבלה חמורה לשוטר באמצעות האופנוע, קרי - מעשה מתוך יסוד נפשי ומטרה לגרום לשוטר חבלה חמורה, הרי המעשה מהווה לכאורה עבירה לפי סעיף 329(2) לחוק.

19. אפנה תחילה למסגרת המשפטית, בעניין העבירה של ניסיון לגרימת חבלה חמורה שיוחסה לנאשם בכל הנוגע לאירועים במחסום.

סעיף 333 לחוק מורה, כי "החובל בחבלה חמורה שלא כדן, דינו - מאסר שבע שנים". סעיף 25 לחוק, קובע כי "אדם מנסה לעבור עבירה אם, במטרה לבצעה, עשה מעשה שאין בו הכנה בלבד והעבירה לא הושלמה"; ועל-פי האמור בסעיף 34 לחוק, העונש המרבי בגין ניסיון לבצע עבירה, הוא זה שנקצב בצד העבירה המושלמת.

עבירת גרימת חבלה חמורה היא עבירה תוצאתית. היסוד העובדתי של העבירה הוא התנהגות של אדם הגורמת תוצאה של חבלה חמורה לאחר, אגב קיומו של קשר סיבתי, עובדתי ומשפטי, בין ההתנהגות לבין התוצאה האמורה. היסוד הנפשי של העבירה דורש מודעות לרכיבי היסוד העובדתי (ע"פ 3834/10 שמעון והבה נ' מדינת ישראל, בפסקה 136 (6.3.13)), קרי - "מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות ולאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה", כאמור בסעיף 20(א) לחוק העונשין. באשר להלך הנפש ביחס לתוצאה, נדרש מצב נפשי של פזיזות (אדישות או קלות דעת) באשר לאפשרות גרימת התוצאה (ע"פ 3834/10, בעניין והבה, לעיל; ע"פ 371/08 מדינת ישראל נ' ביטאו, פסקה 18 (27.10.08)). בכל הנוגע להוכחת המודעות לאפשרות התממשות התוצאה, ניתן להיעזר ב"חזקת המודעות", לפיה אדם המבצע פעולה - מודע לתוצאותיה הטבעיות (ע"פ 3834/10, בעניין והבה, לעיל; וע"פ 8871/05 שנגלויף נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (12.3.07)).

בעניינו, מואשם הנאשם, כאמור, בעבירת ניסיון לגרימת חבלה חמורה, לפי סעיף 333 בשילוב עם סעיף 25 לחוק. סעיף 25 לחוק העונשין מגדיר ניסיון על דרך התווית קו גבול בין מעשה "הכנה" ל"ניסיון", כדלהלן: "אדם מנסה לעבור עבירה אם, במטרה לבצעה, עשה מעשה שאין בו הכנה בלבד והעבירה לא הושלמה". עבירת הניסיון מתאפיינת בעשיית מעשה המהווה חוליה במעשים המתבצעים לקראת ביצועה של העבירה המושלמת, אשר יוצא מגדר מעשה ההכנה ג' דא והמבוצע מתוך כוונה, בבחינת מטרה, לבצע את העבירה המושלמת. לשם ביצועה, נדרשת פעולה המהווה תחילת הוצאת הכוונה הפלילית אל הפועל במעשה גלוי לעין ובאמצעים המתאימים להגשמת המטרה (ע"פ 9511/01 קובקוב נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(2) 687, 694 (2002); (ע"פ 3834/10, בעניין והבה, (לעיל); ע"פ 9849/05 מדינת ישראל נ' ברואיר, פסקה 6 (23.11.06); ע"פ 355/88 לוי נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(3) 221, 264 (1989); וע"פ 8200/11 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (3.9.12)).

על הכוונה הנדרשת בעבירת ניסיון לגרימת חבלה חמורה, ניתן להסיק גם מהחלת כלל הצפיות. כלל הצפיות משמעותו היא, "כי היסוד הנפשי של כוונה נתקיים בעושה אף אם זה לא רצה להשיג תוצאה כלשהי בהתנהגותו, אך נתקיימה אצלו צפייה ברמת הסתברות גבוהה כי התוצאה אמנם תושג עקב ההתנהגות" (ראו למשל: רע"פ 9818/01 ביטון נ' סולטן, פ"ד נט(6) 554, 601 (2005); וכן ע"פ 217/04 אלקורעאן נ' מדינת ישראל (29.6.05)). הלכת

הצפיות עוגנה בסעיף 20(ב) לחוק, הקובע כי "לענין כוונה, ראייה מראש את התרחשות התוצאות, כאפשרות קרובה לוודאי, כמוה כמטרה לגרמן". סעיף זה חל על עבירות כוונה בעלות רכיב תוצאתי בלבד ולא על עבירות התנהגות בעלות יסוד נפשי של מטרה (ע"פ 217/04 בענין אלקורעאן, לעיל). ואולם, הפסיקה החילה את כלל הצפיות הפסיקתי גם בעבירות מטרה, ומשמעו: "המודעות להתממשות היעד הטמון במטרה המייחדת את המחשבה הפלילית בה תלויה התהוות עבירה פלונית כאפשרות קרובה לוודאי, שקולה כנגד השאיפה להגשמת היעד או להשגתו, ויש בה כדי לשמש תחליף למטרה בהיעדרה" (ש"ז פלר, יסודות בידי עונשין, כרך א', עמ' 607, תשמ"ד-1984). כלל הצפיות לא הוחל באופן אוטומטי וגורף, ויישומו נעשה על בסיס סוג העבירה, תכליתה והיקפה הראוי (ע"פ 217/04 בענין אלקורעאן, לעיל; ע"פ 6269/99 כהן נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(2), 496, 507 (2001); ורע"פ 4827/95 ה.ג. פולק בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 97 (1997)). כלל הצפיות חל גם ביחס ליסוד הנפשי הנדרש בעבירות ניסיון לביצוע עבירת תוצאתית, כמו בענייננו - ניסיון לגרום חבלה חמורה; שכן, כאמור, בניסיון הפלילי גלום יסוד נפשי של כוונה - בבחינת מטרה - לבצע את העבירה המושלמת.

20. בטרם אפנה להערכת הראיות, אפתח בשתי הערות מקדימות בענין עדותו של השוטר בן דוד.

אקדים ואציין, כי מצאתי מקום להידרש לזהירות בקביעת ממצאים לחובת הנאשם על-יסוד עדותו של השוטר בן דוד; זאת הן הואיל ונתגלו סתירות לא מעטות בין עדותו לבין עדויותיהם של יתר השוטרים באשר לשלבי האירוע השונים, אשר פורטו לעיל, והן היות שהתעוררו שאלות בדבר התנהלותו של בן דוד - בכל הנוגע לדרך ביצוע המרדף הרכוב בכביש ירושלים תל-אביב (כאשר לטענת בן דוד הוא עצמו נסע במהירות מופרזת ביותר של 180 קמ"ש, ובכך למעשה סיכן את חבריו לניידת ואת המשתמשים בדרך), ולאופן השימוש באקדח הטייזר לשם מעצרו של הנאשם (שעה שירה לעברו של הנאשם תוך כדי נסיעה).

עוד יצוין, בענין עדותו של בן דוד, כי לסיכומי בכתב צירף ב"כ הנאשם הכרעת-דין שניתנה בבית-משפט זה (כב' השופט א' נחליאלי חיאט), בת"פ 49845-01-14 מדינת ישראל נ' רשק (25.11.14), לפיה זוכה הנאשם באותו הליך מעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה ותקיפת שוטר, בנסיבות דומות לענייננו - של ביצוע מרדף על-ידי השוטר בן דוד אחר הנאשם בכביש ירושלים תל-אביב, ומעצרו של אותו נאשם בסיום אותו מרדף אגב ירי באקדח טייזר. הוא הפנה בסיכומיו לביקורת שמתח בית-המשפט בהכרעת-הדין על השוטר בן דוד, ועל התרשמותו כי בעדותו ניסה הלה ליתן הסבר להתנהלותו בכל הנוגע לאופן ביצוע המרדף ולשימוש באקדח הטייזר. למרות שהמאשימה לא הגיבה לצירוף הכרעת-הדין, ולהפניית הסניגור בסיכומיו לממצאיה ולהערכת העדויות - מובן כי לא מצאתי מקום להסתמך על הכרעת-

הדין האמורה בדרך כלשהי בכל הנוגע להערכת עדותו של בן דוד, זאת הואיל והכרעת-דין במשפט נפרד - בכלל, ולגבי אירוע אחר - בפרט, אינה מהווה ראיה בעניינו, וממילא אינה רלבנטית; מה-גם, שכן דוד לא נשאל בתיק שלפנינו על אותו אירוע. מכל מקום יוער, למעלה מן הנדרש, כי באותו הליך הזיכוי לא נבע מאי-מהימנות גרסתו של בן דוד, אלא בשל עדותו - לפיה הוא זוכר "במעורפל מאוד" את אותו אירוע, שכן "יש מלא אירועים כאלה" (פסקה 5 להכרעת-הדין). בעניינו, כאמור, טען בן דוד, כי הוא זוכר את האירועים לפרטים.

21. מכאן אפנה להערכת הראיות לגבי האירועים במחסום; שבענינים נשמעו, כאמור, עדויותיהם של חמישה עדי תביעה והנאשם - אשר פורטו בהרחבה לעיל.

באשר למתכונת הצבת המחסום ואופן בדיקת כלי הרכב - עולה מעדויות השוטרים, כי מדובר ב"מחסום מאולתר", שבו עמדו שתי ניידות משני צדי הכביש, בניצב לו ובדירוג; באופן שנוטר מסלול נסיעה די רחב בין שתי הניידות למעבר כלי רכב - כנחזה בתרשימים שערכו העדים ובתצלום החסימה מזמן אמת. עוד עולה מעדויות השוטרים, למעט זו של בן דוד, כי כלי הרכב האטו לקראת החסימה, אך רובם המשיכו בנסיעה רצופה, פרט לאלו שנתבקשו על-ידי השוטרים לעצור בצד הדרך לבדיקה. גרסתו של בן דוד, לפיה כל כלי הרכב עצרו עצירה מוחלטת בטרם המשיכו בנסיעתם - נסתרה בעדויותיהם של יתר השוטרים; לא נשמעה סבירה בנסיבות העניין, כשמדובר בכביש ירושלים - תל-אביב, על כל המשתמע מכך; וניכר כי הייתה בה הפרזה והגזמה.

22. בכל הנוגע לזהותו של רוכב האופנוע שחלף על-פני המחסום, הרי שממכלול הראיות עולה, כי מדובר בנאשם, אשר נתפס בסיומו של המרדף הממושך, באזור כביש 4. מעדויות השוטרים שהשתתפו במרדף הרכוב עולה - כי בתכופ לאחר היציאה למרדף נוצר ביניהם לבין הנאשם קשר עין רצוף עד לשלב מעצרו, וכי לא חלף אופנוע אחר ביניהם עד לשלב יצירת קשר העין הראשוני. לכך יש להוסיף, שגם הנאשם עצמו קשר עצמו לאירועי המחסום, אך טען, כאמור, כי סבר שהשוטרים מסמנים לרכב שלפניו לעצור, ולא לו, ולכן חלף על-פני המחסום בנסיעה.

23. מכאן להתנהלותו של הנאשם בעת הגעתו למחסום, שבעניינה נשמעו גרסאות שונות ומגוונות על-ידי השוטרים. השוטר בן דוד העיד, כאמור, כי סימן לנאשם לעצור בצד, אך הלה לא ציית להוראה, נסע במהירות בין הניידות וגרם לו ולשוטר המתנדב אילן יונה "לקפוץ לצד" (ועל פי הדגמתו - הליכה לצד), למרחק של מטר אחד, על-מנת שלא להיפגע. השוטר המתנדב מיכה שמיר העיד, כפי שצוין, כי הנאשם התקרב לאזור המחסום בנסיעה איטית ביותר, כי אילן יונה סימן לו עם פנס לעצור, ואף צעק לעברו לעצור, וכי כאשר הגיע הנאשם למרחק של שני מטרים מאילן יונה - האיץ את

נסיעתו באופן שאילץ את אילן "לקפוץ" לצד. שמיר, שעמד במרחק-מה מאילן, העריך כי אלמלא הקפיצה, ייתכן שאילן היה נפגע ("הוא היה פוגע בו **אולי** בקצה הכידון"). כן ציין שמיר, כי באותה העת עמד אילן יונה במרכז הכביש בתפקיד של "סלקטור", ואילו בן דוד היה עסוק בבדיקת רכב בשולי הכביש. השוטר המתנדב אילן יונה מסר בעדותו, כאמור, כי הבחין בנאשם ממרחק של כ-300-400 מטרים לפני המחסום; כי הלה לא האט את מהירות נסיעתו והמשיך לכל הדרך בנסיעה מהירה; כי סימן לנאשם לעצור ואף קרא לו לעצור; כי קפץ לצד, למרחק של כמטר אחד, בעת שהאופנוע היה במרחק של כשלושה-ארבעה מטרים ממנו ונסע במהירות של כ-50 קמ"ש; כי התרשם שהנאשם מבקש לברוח מהמקום; וכי הוא מעריך שהיה נתון בסיכון של פגיעה לו היה נותר לעמוד במקומו. השוטר המתנדב אייל ענבר מסר בעדותו, כאמור, כי הנאשם המשיך בנסיעה מבלי להאט, וחלף על-פני המחסום; כי אילן יונה צעק לנאשם לעצור בעת שהגיע למרחק של מטר אחד ממנו; וכי הנאשם חלף על פניו של אילן ממרחק של כמטר. כן הבהיר, כי לא עמד יחד עם אילן, וכי הוא מתקשה לזכור היכן עמד ביחס אליו. השוטרת המתנדבת דניאל שמול העידה, כי הנאשם האט את מהירות נסיעתו; כי אילן סימן לו לעצור, באמצעות פנס ותנועות ידיים; כי בשלב זה הצטרף בן דוד וסימן אף הוא לנאשם לעצור; וכי הנאשם האיץ והמשיך בנסיעתו באופן שסיכן את אילן ובן דוד - אשר נאלצו לזוז לצד.

הנאשם מסר, כאמור, בחקירותיו במשטרה ובעדותו בבית-המשפט, גרסאות שונות וסותרות אודות אירועי המחסום. בעדותו בחקירה ראשית טען, כי לא ראה שוטרים במקום, כי לא הבין שמדובר במחסום וכי איש מהשוטרים לא סימן לו לעצור. לעומת זאת, במשטרה מסר כי במקום ניצבו שוטרים שסימנו לכלי רכב לעצור, וכי לא הבין אם הסימון נעשה כלפיו או כלפי רכב אחר. כפי שצוין לעיל, כאשר עומת הנאשם בחקירתו הנגדית בבית-המשפט, עם הגרסה השונה שהעלה בחקירתו במשטרה, טען כי השוטרים סימנו לרכב שנסע לפניו לעצור, כי לא הבחין בשוטר שהורה לו לעצור, כי לא הבין שמדובר במחסום; ואף הכחיש שהוצב במקום מחסום באופן שתועד בתצלום מזמן אמת (4/ת).

24. כאמור, כל אחד מהשוטרים תיאר את האירועים במחסום בצורה מעט שונה; זאת, בין-השאר - בעניין מסלול נסיעתו של הנאשם, מהירות הנסיעה ומיקומם של השוטרים בכל שלב. ואולם, השוני בתיאורים שמסרו העדים הנו טבעי בנסיבות המקרה - הואיל ומדובר באירוע שהתרחש והתפתח בחטף, "תוך כדי תנועה", עת חלף הנאשם על-פני השוטרים בנסיעה, בפרק זמן קצר יחסית. בנסיבות אלו, אך סביר הוא שבזיכרוננו של כל עד נחרטו רק הפרטים שהתמקד בהם באותן שניות ספורות ואשר הספיק "לצלם" במבטו, מזווית ראייתו וממקום עמידתו.

מעדויותיהם של השוטרים עולה, כי הנאשם לא ציית להוראתו של השוטר המתנדב אילן יונה לעצור את

האופנוע במחסום, חלף על פניו של השוטר ונמלט בנסיעה מהירה מהמקום. עדותו של השוטר אילן יונה - לפיה סימן לנאשם לעצור באמצעות תנועות ידיים ופנס, ואף צעק לו לעצור בעת שהתקרב לעברו וחלף על פניו - הייתה מהימנה עליו, והיא נתמכה בעדויותיהם של השוטרים המתנדבים - מיכה שמיר, אייל ענבר ודניאל שמול. מנגד, עדותו של הנאשם - כי לא הבין שמדובר במחסום, וכי איש מהשוטרים לא סימן לו לעצור ולא קרא לו לעצור - לא הייתה אמינה כלל ועיקר; בפרט כאשר בחקירתו במשטרה מסר גרסה שונה, לפיה שוטרים סימנו לכלי רכב לעצור - אך לא ידע אם הסימון מכוון אליו או לרכב אחר. עדותו, לפיה המחסום לא הוצב כמתואר על-ידי השוטרים, וכי לא סבר שמדובר במחסום, אף ניגפת כבלתי אמינה בתצלום המחסום מזמן אמת (ת/4). גם העובדה שהנאשם נמלט מהשוטרים במהלך המרדף הרכוב אחריו, כפי שיבואר בהמשך הכרעת-הדין, ולא שעה לקריאותיהם לעצור, תומכת במסקנה לפיה נמנע הלה מלציית להוראתו של השוטר יונה לעצור במחסום. ממכלול הראיות הוכח אפוא בוודאות, כי השוטר אילן יונה סימן לנאשם לעצור לבדיקה באמצעות תנועות ידיים ברורות, ואף קרא לו לעצור, בעת שחלף על פניו, וכי הנאשם החליט שלא לציית להוראת השוטר, הואיל ולא היו לו באותה עת רישיון נהיגה בר-תוקף, וממילא - אף לא כיסוי ביטוחי, ועל-כן האיץ את מהירות נסיעתו ונמלט מהמחסום, ובהמשך - אף נמלט מהשוטרים שדלקו בעקבותיו. חרף מסקנה חד-משמעית זו, מטעמים שלא נתחווירו - לא הואשם הנאשם בגין האירועים במחסום בעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, אלא אך בעבירה של ניסיון לגרימת חבלה חמורה, זאת למרות שלכל עבירה יסודות שונים וערכים מוגנים נפרדים.

25. סבורני, כי לא הוכחו בעניינו של הנאשם יסודות העבירה של ניסיון לגרימת חבלה חמורה לשוטרים, בעת שחלף בנסיעה על-פני השוטר אילן יונה.

בפתח הדברים יצוין, כי לא שוכנעתי שניתן לסמוך ממצא עובדתי, לפיו השוטר בן דוד עמד ליד אילן יונה בעת שהנאשם חלף על-פני המחסום. למסקנה זו הגעתי, בין-השאר, לנוכח העובדה שעדותו של בן דוד בענין פרטים נוספים אודות האירועים הייתה מוגזמת, ואף נסתרה על-ידי חבריו השוטרים - כמו טענתו כי כל כלי הרכב במחסום עצרו עצירה מוחלטת, וכי הנאשם נסע במהלך המרדף במהירות של 180 קמ"ש. למסקנה זו אף הגעתי, לאור עדותו של השוטר המתנדב מיכה שמיר, לפיה בעת שחלף הנאשם על-פני השוטר המתנדב אילן יונה שניצב במרכז הכביש, עמד השוטר בן דוד בשולי הכביש והיה עסוק בבדיקת רכב. בהקשר האחרון, של אי-ההתאמה בין עדותו של השוטר בן דוד לבין עדותו של השוטר המתנדב מיכה שמיר, ציין ב"כ המאשימה בסיכומיו, כי הסתירות הן בנושאים פריפריאליים, שלא דווקא נחרטים בזיכרונו של עד ראייה, ובפרט ב"אירוע מרגש ומסעיר", והבהיר כי מכל מקום - "מרכז הכובד" בעבירה של ניסיון לגרימת חבלה חמורה, "הוא ביחס לדהירה לכיוונו של אילן יונה" ((ע' 180).

באשר לנסיבות שבהן חלף הנאשם על-פני השוטר המתנדב אילן יונה, תיאר כל אחד מהשוטרים את נסיבות האירוע בצורה מעט שונה; ובין-השאר - אודות מסלול הנסיעה, מיקום השוטרים, מהירות הנסיעה ואופי הנסיעה (מהירות קבועה, או מהירות קבועה והאצה, או האטה והאצה). כאמור, הדבר הוא אך טבעי, כאשר מדובר באירוע שהתרחש במהירות תוך כדי נסיעת הנאשם על אופנוע, וכאשר כל עד צפה בו ממקום שונה ומזווית שונה. יש להניח, כי אילן יונה אכן חש בסכנה, עת חלף הנאשם על-פניו בנסיעה, ולא נעצר על-פי הוראותיו; עם זאת, ממכלול הראיות לא ניתן לקבוע, במידת הוודאות הנדרשת במשפט פלילי, קרי - מעבר לכל ספק סביר, כי הנאשם נסע לעבר השוטר המתנדב יונה, וממילא - כי התכוון לפגוע בו, או כי צפה בדרגה גבוהה של הסתברות שהלה ייפגע מהאופנוע. ראשית, אילן יונה העיד, כי הנאשם נסע במהירות קבועה של 50 קמ"ש, וכי נאלץ לקפוץ לצד, למרחק של כמטר אחד, בעת שהאופנוע היה במרחק של 3-4 מטרים ממנו. תיאור המרחקים והמהירות ואופן התגובה של אילן יונה, אינו מדויק מן הסתם, שכן במהירות של 50 קמ"ש עובר האופנוע מרחק של 14 מטרים בשנייה. ניכר, כי אי-הדיוק נובע מעצם תחושת הסכנה שבה היה נתון אילן, ומכך שמדובר באירוע שהתרחש בחטף ובמהירות, "תוך כדי תנועה" הן של הנאשם והן של אילן. בנסיבות האמורות, אין לשלול אפשרות סבירה, לפיה אילן זז לצד כאשר הנאשם היה במרחק רב יותר ממנו, מזה שצוין על-ידו, ובכך נתאפשר לנאשם להמשיך בנסיעה מבלי להסיט את האופנוע. שנית, במקום החסימה המאולתרת היה מרווח של מספר מטרים למעבר כל סוגי כלי רכב, כנחזה בתרשימים ובתצלום, ורוחבו של רכב דו-גלגלי, אופנוע, הוא צר ואינו עולה על כמטר אחד. על-כן, לא ניתן לשלול, כי גם אם חשש אילן יונה, מהבחינה הסובייקטיבית, שהאופנוע יפגע בו בעת המשך הנסיעה במעבר שבין שתי הניידות - עת הבחין ממרחק-מה בהתקרבותו למחסום, הרי שמבחינה אובייקטיבית נותר לנאשם מרווח נסיעה רחב למדי של מספר מטרים בתווך שבין שתי הניידות, מבלי שהאופנוע (צר הממדים) ייפגע באיש. שלישית, כפי שכבר נקבע, מטרתו של הנאשם הייתה שלא לעצור במחסום, כדי שלא יוודע כי הוא נוהג ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח. בנסיבות אלו, בלתי סביר כי במעבר הרחב יחסית בין הניידות, שאפשר את המשך נסיעתו של הנאשם והימלטותו, יבחר הלה לנסוע דווקא לעברו של שוטר ולדרוס אותו - דבר שהיה מביא לנפילתו ולתפיסתו, בשעה שהיה יכול לחלוף על פניו או "לעקוף" אותו. יתר על כן, לו היה מאיץ הנאשם את האופנוע מטווח קצר לעבר השוטר המתנדב אילן יונה, לכאורה לא היה עולה בידי האחרון להימלט מפגיעה. רביעית, העובדה שהנאשם חלף על פני אילן יונה במרחק של כמטר ממנו, לא הייתה שנויה במחלוקת; אך אין בה כשלעצמה כדי להוכיח כי הנאשם התכוון לגרום לשוטר חבלה חמורה - בין מתוך הלך נפש של מטרה להשיג את התוצאה האמורה, ובין מכוח הלכת הצפיות. חמישית, אמנם חלק מהעדים העריכו, כי אילן היה נפגע מהאופנוע, אלמלא זז לצד למרחק של כמטר. אולם, לא ניתן לבסס ממצא בעניין זה על עדותם, שכן כל אחד מהם צפה באירוע מזווית אחרת וממקום שונה (וממילא לא ב"קו ראייה" אחד בהיבט "הגאומטרי"), ועל-כן גם מסר תיאור שונה של האירוע; מה-גם, שכאמור, מדובר בהערכה ובסברה בלבד. זאת ועוד, ממילא גם לא הוכח שלו אילן יונה נותר לעמוד במקומו - היה הנאשם נוסע לעברו ודורס אותו, במקום לחלוף על פניו או "לעקוף" אותו במרחב הלא מבוטל שהיה לאופנוע בין שתי הניידות.

בנסיבות אלו, לא הוכח כי המשך נהיגתו של הנאשם, בעת שחלף על פני השוטר, נעשתה מתוך כוונה, בבחינת מטרה, לבצע את העבירה המושלמת של גרימת חבלה חמורה. היסוד הנפשי אף לא הוכח מכוח הלכת הצפיות, שכן בנסיבות שתוארו, לא ניתן לקבוע כי לנאשם הייתה צפייה ברמת הסתברות גבוהה לפגיעה בשוטר.

26. על-יסוד האמור לעיל, בכל הנוגע לאירועים במחסום - לא הוכחו מעבר לספק סביר יסודות העבירה של ניסיון לגרימת חבלה חמורה, לפי סעיף 333 בשילוב סעיף 25 לחוק - לא היסוד העובדתי, וממילא לא היסוד הנפשי של כוונה לגרום חבלה חמורה, אף לא מכוח הלכת הצפיות; ולפיכך, מן הדין לזכות את הנאשם מעבירה זו.

עם זאת, הוכח - בין-השאר על-יסוד הודאתו של הנאשם - כי הלה נהג באופנוע מבלי שהיה לו רישיון נהיגה תקף, וממילא מבלי שנהיגתו הייתה מכוסה בפוליסת ביטוח תקפה. לפיכך, יש להרשיעו בעבירת נהיגה ללא רישיון - לפי סעיף 10(א) בשילוב סעיף 62 לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961; וכן בעבירת נהיגה ללא פוליסת ביטוח תקפה - לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש].

העבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה בזיקה לנהיגה במהלך המרדף

27. מכאן לדיון והכרעה בעניין העבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, אשר יוחסה לנאשם לגבי אופן נהיגתו במהלך המרדף אחריו.

העבירה לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין קובעת, לאמור:

"העושה אחת מאלה, בכוונה לפגוע בנוסע בנתיב תעבורה או כלי תחבורה או לסכן את בטיחותו, דינו - מאסר עשרים שנים:
(1).....

(2) מטפל בנתיב תחבורה או כלי תחבורה או בכל דבר שעליהם או בקרבתם בדרך שיש בה כדי לפגוע בשימוש החופשי והבטוח של נתיב התחבורה או כלי התחבורה או בבטיחותו של נוסע כאמור או כדי לסכן את השימוש או הבטיחות האמורים".

מדובר בעבירה התנהגותית של העמדה בסיכון ממשי, עם רכיב של כוונה מיוחדת. היסוד העובדתי של העבירה הנו

מורכב ומגוון. הרכיב ההתנהגותי שביסוד העובדתי מגוון אף הוא, וכולל, בין-השאר, גם שימוש ברכב ונהיגה בו; והרכיב הנסיבתי דורש שבמעשה תהא פגיעה בשימוש החופשי או הבטיחותי בדרך ובכלי הרכב, או העמדתם בסיכון. היסוד הנפשי דורש "כוונה" מיוחדת; וכאמור סעיף 90א(2) לחוק קובע, כי מונח זה בעבירה הנדונה, שאינה עבירת תוצאה, יפורש כ"מניע שמתוכו נעשה המעשה או כמטרה להשיג יעד כפי שנקבע בעבירה".

הערך המוגן על-ידי העבירה הנו שמירת חיי אדם של אלו המצויים בנתיב התחבורה, ועל-רקע זה ראתה הפסיקה את העבירה כחלה גם על מקרים של נהיגה פרועה ומסוכנת, שיש בה, בדרגת צפיות גבוהה למדי, כדי לסכן חייהם של המשתמשים בדרך (ע"פ 217/04, בעניין אלקורעאן, לעיל). בהתייחסו לתחולת המעשים הבאים בגדרה של העבירה ולרציונאל העומד ביסודה, ציין כב' הנשיא ברק כי: "אין הבדל מהותי בין אדם הזורק אבנים על מכונית הנוסעת בכביש, לבין אדם הנוסע בפראות תוך שהוא מסכן באופן מיידי וממשי את יתר המשתמשים בדרך. אלה ואלה מסכנים את חיי האנשים בנתיב התחבורה. סעיף 332(2) נועד להגן על חיי אדם. זהו הערך המוגן בעבירה. לא נמצא לי מדוע יש להבחין בין שתי ההתנהגויות, השונות אמנם בדרך התרחשותן, אך אשר מהוות פגיעה זהה בערך המוגן בעבירה" (לעיל, פסקה 12).

ההלכה הפסוקה החילה את כלל הצפיות גם על העבירה הנדונה; ונפסק, כי יסוד הכוונה המיוחדת משתכלל גם כאשר אדם אינו שואף לפגוע בנוסע בנתיב תחבורה או בכלי תחבורה או לסכן את בטיחותו, אך הוא צופה כאפשרות קרובה לוודאי את התרחשות הפגיעה או יצירת הסיכון האמורים (ע"פ 217/04 בעניין אלקורעאן, לעיל; וכן ראו בג"צ 4190/05 נעים ואח' נ' פרקליט המדינה (12.9.06)). ואולם, בכל המקרים שהוחלה הלכת הצפיות בפסיקה בעבירה דנן, מדובר היה בנהיגה מסוכנת שיצרה סיכון מיידי וממשי לבטיחותם של המשתמשים בדרך, שבחלקו אף התממש בהתרחשות תאונה. במקרים אלו מדובר היה בנסיעה במהירות מופרזת תוך חציית רמזורים אדומים, נסיעה בנתיב הנגדי ואילוץ נהגי מכוניות לסטות מנתיבם לבל ייפגעו (ראו למשל: ע"פ 217/04 אלקורעאן, לעיל; ע"פ 4930/02 רפיק גודת עבד נ' מדינת ישראל (29.4.04); וע"פ 2295/06 נאיף רבאדי נ' מדינת ישראל (9.11.06)).

28. מן הכלל אל הפרט, בעניין נהיגתו של הנאשם במהלך הימלטותו מהמחסום. שלושת שוטרי הניידת - השוטר בן דוד, והשוטרים המתנדבים אייל ענבר ודניאל שמול - העידו כי במהלך המרדף, נסעה הניידת מאחורי האופנוע שעליו רכב הנאשם, וכי הנאשם לא שעה להוראות לעצור - באמצעות סירנות וכריזות. באשר לאופן נהיגתו של הנאשם, נשמעו על-ידי השוטרים גרסאות שונות.

השוטר בן דוד העיד, כאמור, כי הנאשם נסע במרבית הזמן במהירות של 180 קמ"ש, עקף כלי רכב מימין

ומשמאל, "חתך" רכבים במסלול נסיעתם וגרם לנהגים לבלום בלימות פתע, לסטות לשוליים ולעצור; זאת לאורך כל הדרך - הן בשער הגיא, הן בכביש ירושלים - תל-אביב והן בכביש גהה (כביש 4). בן דוד טען, כי הוא עצמו נסע כל הדרך מאחורי הנאשם ובצמוד לו, במהירות של 180 קמ"ש. הוא התקשה לזכור סיטואציות קונקרטיות כלשהן של כלי רכב שנאלצו לסטות לשוליים או לבלום; ואף לא היה בפיו הסבר מדוע רק נהיגתו של הנאשם סיכנה את המשתמשים בדרך, אך לא נהיגתו שלו - של השוטר - שדלק כל הזמן בעקבות הנאשם. השוטר המתנדב אייל ענבר מסר, כאמור, גרסה שונה בתכלית מזו של בן דוד, וסתר לחלוטין את גרסתו של האחרון. ענבר התייחס בעדותו לשני מקטעי נסיעה. לגבי קטע הנסיעה משער הגיא ועד לצומת גהה, העיד ענבר כי מהירות הנסיעה הן של האופנוע והן של הניידת שנסעה בעקבותיו, הייתה כ-130 קמ"ש; וכי האופנוע והניידת עקפו מדי פעם מכוניות, אך בעקיפות אלו לא היה דבר חריג או משום יצירת סיכון כלפי המשתמשים בדרך. הוא אף שלל את גרסתו של בן דוד, לפיה האופנוע והניידת נסעו במהירות של 180 קמ"ש, או כי נהגי מכוניות נאלצו לעצור את רכבם בבלימות פתע. באשר לקטע הנסיעה השני - בכביש 4 מצומת גהה צפונה - ציין ענבר כי על-רקע עומס התנועה המוגבר יחסית בקטע זה, ביצע הנאשם מספר עקיפות שבמהלכן נכנס בין מכוניות, ובמקרה אחד או שניים נהגים האטו את מהירות נסיעתם, אך לא נאלצו לעצור או לסטות ממסלולם. מכל מקום, הוא לא זכר סיטואציות ספציפיות או קונקרטיות של נהגים שנאלצו להאט את מהירות נסיעתם כתוצאה מנהיגתו של הנאשם; ולא יכול היה לשלול, כי ההאטה באה בעקבות המרדף של הניידת אחר האופנוע שלוה בכריזות לעצור ובהפעלת סירנה, אם כי לא סבר כי כך היה. השוטר המתנדב דניאל שמול מסרה, כאמור, בעניין תחילת המרדף, גרסה שלא התיישה הן עם גרסתו של בן דוד והן עם זו של ענבר; ובאשר להמשך המרדף - לא מסרה פרטים אודות אופן נהיגתו של הנאשם. לדבריה, בחלק הראשון של נסיעת הניידת במורדות שער הגיא, עוד בטרם הדביקה הניידת את האופנוע, נאלצו נהגים - לשמע צפירות הסירנה - להאט את מהירות נסיעתם ולסטות ממסלולם לשם פינוי הדרך לניידת. עוד העידה, כאמור, כי בהמשך הנסיעה במורדות שער הגיא, לאחר שהניידת נצמדה לאופנוע, נאלצו כארבעה נהגים לבלום בלימת חירום ולעצור בצד הדרך, זאת להערכתה לא בשל הסירנות אלא מחמת החשש לפגוע באופנוע. עם זאת הוסיפה וצינה, כי בכל הנוגע לנהיגה משער הגיא ועד לצומת גהה, המרדף ואופן נהיגתו של הנאשם "לא כל כך זכורים" לה; ובכל הנוגע לנסיעה מצומת גהה צפונה עד לעצירתו של הנאשם - לא מסרה תיאור כלשהו בדבר אופי המרדף ודרך נהיגתו של הנאשם. הנאשם טען, כאמור, כי נסע כל העת במהירות שבין 120 ל-130 קמ"ש; כי לא ראה ניידת נוסעת בעקבותיו; כי לא שמע סירנה או כריזה לעצור, הואיל וחבש קסדה והרכיב אذניות; וכי הבחין לראשונה בניידת בעת שזו עקפה אותו בכביש גהה ונהגה כיוון לעברו אקדח.

29. מעדויות השוטרים הוכח, כי הנאשם היה מודע למרדף אחריו, ואף הפנה מבטו לאחור תוך כדי נסיעה - בעת ששוטרי הניידת הפעילו סירנה וקרוזו לו לעצור. על מודעותו למרדף שהתנהל אחריו, אף ניתן ללמוד מנסיבות האירוע הקודם, עת נמלט מהמחסום ולא ציית להוראתו של השוטר המתנדב אילן יונה לעצור. טענתו של הנאשם, לפיה לא היה

מודע למרדף אחריו עד לאזור צומת גהה - לא הייתה אמינה עליי, וניכר בעליל שהלה ראה את הניידת הדולקת בעקבותיו ושמע את הסירנה והכריזות.

המחלוקת בין הצדדים, באשר לאירועי המרדף, מתמקדת בעיקרה בשאלת אופי נהיגתו של הנאשם, והאם במעשיו השתכללו יסודות העבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. בכתב-האישום טענה המאשימה, כי במעשיו של הנאשם השתכללו יסודות העבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, בכך שהלה נהג "לאורך כל המרדף" בנהיגה פרועה ומסוכנת - עת נסע "במהירות גבוהה ביותר של למעלה מ-180 קמ"ש", "המשיך בנסיעה פרועה תוך סיכון כלי רכב חולפים", "פנה מנתיב לנתיב בצורה מסוכנת, כך שכלי רכב אחרים נאלצו לבלום, לסטות בין הנתיבים ולהימלט לשוליים". אקדים ואומר, כי כל האמור - לא הוכח בנטל המוטל על המאשימה במשפט פלילי.

30. לא מצאתי מקום לקבוע ממצאים על-יסוד עדותו של השוטר בן דוד, אודות אופן נהיגתו של הנאשם; לשיטתו - כאמור - נהיגה פרועה, במהירות מופרזת ביותר של כ-180 קמ"ש, תוך ש"חתך" מסלולי נסיעה של נהגים ואילצם לסטות מנתיב נסיעתם ולבלום. התרשמתי, כי הלה מסר עדות כללית מופרזת ומוגזמת ביותר, ואין תמה שהוא התקשה למסור פרטים קונקרטיים כלשהם בעניין זה. מכל מקום, עדותו של בן דוד נסתרה לחלוטין בעדותו של השוטר המתנדב אייל ענבר, אשר מצאתי מקום להעדיפה, ולפיה נסע הנאשם במהירות של כ-130 קמ"ש, וכי באופן הנהיגה, לרבות במהלך עקיפות כלי רכב, לא נוצר סיכון קונקרטי למשתמשים בדרך - לא בנהיגת הנאשם ולא בנהיגת נהג הניידת. לא ניתן לשלול, כי ביסוד ההפרזה העולה מעדותו של השוטר בן דוד, עמד הרצון להצדיק את עצם קיום המרדף הרכוב ואת הירי לעבר הנאשם לקראת תום אותו מרדף, כאשר לא הוכח שהתקיימו כל התנאים הנדרשים בנוהלי המשטרה לשם קיום מרדף רכוב (נ/2), ולירי באקדח טייזר (נ/3) - לא כל שכן ירי תוך כדי נהיגה ולעברו של רוכב אופנוע במהלך נסיעה, אשר נאסר על-פי הנוהל. גם ייתכן, כי ההפרזה בגרסתו של השוטר בן דוד, והסתירות שבניה לבין גרסת השוטר המתנדב אייל ענבר על אופן נהיגת הנאשם, נובעת מקשיי זיכרון של בן דוד, עקב חלוף הזמן בין האירוע לבין מועד עדותו ו"המספר הרב של המרדפים שהוא משתתף בהם" - כדברי ב"כ המאשימה בסיכומיו (עמ' 174). אף לא מצאתי מקום לסמוך ממצא, בעניין אופן נהיגת הנאשם, על עדותה של השוטרת המתנדבת דניאל שמול; זאת ולו מן הטעם שגרסתה על ארבעה כלי רכב שנאלצו לבלום ולסטות לצד הדרך במורדות שער הגיא - לא התיישבה כלל עם עדויותיהם של שני השוטרים הנוספים; מה-גם, שהעדה לא יכלה להיזכר בפרטים נוספים אחרים כלשהם אודות הנהיגה בהמשך הדרך, פרט לאמור. אמנם השוטר המתנדב ענבר העיד, כי בקטע הנסיעה האחרון, בכביש גהה, ביצע הנאשם מספר עקיפות שבמהלכן נכנס בין מכוניות, ואולם הוא הדגיש, כי רק במקרה אחד או שניים האטו נהגים את מהירות נסיעתם, אך לא נאלצו לעצור או לסטות ממסלול נסיעתם, והוסיף והבהיר כי אינו זוכר סיטואציות קונקרטיות של נהגים שנאלצו

להאט את מהירות נסיעתם כתוצאה מנהיגתו של הנאשם. מכל מקום, לא ניתן לשלול אפשרות סבירה, בהיעדר עדות של מי מהנהגים, כי ככל שהיו נהגים שהאטו את מהירות נסיעתם (במובחן מבלימה או סטייה ממסלול - שלא הייתה לגרסתו של אייל ענבר), נעשה הדבר לא בשל עקיפת האופנוע את רכבם - שכן עקיפה מן הסתם אינה מצדיקה האטה, אלא לשמע הסירנות והכריזה של הניידת שדלקה כל העת אחר האופנוע - שהרי נהג השומע סירנה מאחוריו אמור להאט את נסיעתו ו/או לפנות את הדרך למעבר רכב החירום. לפיכך, לא הוכח היסוד העובדתי של העבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה - של נהיגה פרועה ומסוכנת שהעמידה את המשתמשים בדרך בסיכון ממשי של פגיעה גופנית, ושהיה בה, בדרגת צפיות גבוהה למדי, כדי לסכן את חייהם או שלמות גופם. הוכח אמנם, על-יסוד עדותו של השוטר המתנדב אייל ענבר, שהנאשם, כמו גם נהג הניידת שנסע בעקבותיו, נסעו במהירות של כ-130 קמ"ש, אך בעת שעקפו כלי רכב - לא העמידו את נוסעיהם בסיכון ממשי לפגיעה. במצב דברים זה, לא השתכלל היסוד העובדתי של העבירה הנדונה. ממילא, אף לא הוכח היסוד הנפשי, שכן זה נבחן רק על בסיס היסוד העובדתי - ככל שהוכח; ומכל מקום - לא הוכח היסוד הנפשי הדורש "כוונה" מיוחדת, לפגוע בנוסע בנתיב תחבורה או לסכן את בטיחותו, אף לא מכוח הלכת הצפיות. אשר-על-כן, יש לזכות את הנאשם מהעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה.

שלב מעצרו של הנאשם

31. מכאן להכרעה במחלוקות בעניין שלב מעצרו של הנאשם. כמפורט בסקירת הרקע העובדתי לעיל, ירה השוטר בן דוד בנאשם באמצעות אקדח טייזר. מדובר בנשק הלם חשמלי, היורה חץ חשמלי הננעץ בגופו של אדם. לפגיעת החץ השפעה כפולה: היא משפיעה הן על המערכת העצבית המוטורית - בדרך של שלילת או הגבלת יכולת הפעלת השרירים והתנועה, והן על המערכת העצבית החושית - על-ידי גרימת כאב (כמפורט בנוהלי המשטרה (נ/3)). בן דוד ירה באמצעות אקדח הטייזר בנאשם בעת שהאחרון נסע באיטיות על שולי כביש גהה ולא ציית להוראתו לעצור. הנאשם נפגע מחץ חשמלי שנורה מהאקדח ואשר ננעץ בחזהו, ונפל על שולי הכביש. יצוין, כי הירי נעשה בניגוד לנוהלי המשטרה (נ/3) האוסרים על הפעלת טייזר "לעבר אדם הנוהג ברכב הנמצא בתנועה, או על גבי רכב דו-גלגלי הנמצא בתנועה" (סעיף 9 ג(4) לנוהל). מכל מקום, לכאורה מדובר במעשה שיצר סיכון מוגבר ומיותר; שכן השוטר בן דוד ירה באקדח הטייזר תוך כדי נהיגתו בניידת, לעבר רוכב אופנוע, דרך חלון המושב שליד הנהג כאשר מסלול הירי עבר סנטימטרים ספורים לפני גופו של השוטר המתנדב אייל ענבר שישב לצדו, אשר הופתע ו"נבהל" מהירי (עמ' 134 ש' 26).

32. הנאשם נעצר ונכבל באזיקים, תוך התנגדות למעצרו; ושלושה שוטרים - השוטר בן דוד, השוטרת המתנדבת דניאל שמול והשוטר שי לוי (שלא העיד כעד תביעה) - הפעילו כלפיו כוח לשם כבילתו. אין חולק, כפי שהעיד בן דוד, כי הנאשם אף נחבל ודימם כתוצאה מביצוע המעצר. עיקר המחלוקת באשר לאירועים הנוגעים למעצרו של הנאשם,

מתמקדת בשאלה - האם הלה חבט במכת אגרוף בשוטר בן דוד ובעט בו תוך כדי מעצרו. על-פי הנתען בכתב-האישום, לאחר שנפגע מאקדח הטייזר, נפל הנאשם על הקרקע, וכאשר השוטר בן דוד "רץ לעברו במטרה לעצרו" - "הנאשם חבט [בבן דוד] באגרופו בפניו, השתולל, צרח, בעט [בבן דוד], והתנגד למעצרו בכוח", עד שהשוטר "נאלץ לרסס את הנאשם בגז פלפל על מנת להשתלט עליו ולעצרו".

33. אקדים ואציין, כי עדויות השוטרים על נסיבות מעצרו של הנאשם וכבילתו באזיקים, אשר פורטו בהרחבה לעיל, לא היו תואמות האחת לשנייה כלל ועיקר, ומסיבות שלא נתחווירו - לא השמיעה המאשימה את השוטר שי לוי - שנסע בניידת ונטל חלק בביצוע המעצר. השוטר בן דוד מסר גרסאות שונות, סותרות ומגוונות, בדבר הצורך שהתעורר להפעלת אקדח הטייזר כלפי הנאשם, כמפורט בפסקה 13 לעיל, ובפרט בעניין אופן ביצוע הירי תוך כדי נסיעה - שלו ושל הנאשם. כאמור, בן דוד העיד, כי בעת שרץ לעבר הנאשם, מיד לאחר נפילתו כתוצאה מהירי, קם האחרון על רגליו וחבט בו - "כשהגעתי אליו, הוא נעמד על הרגליים **הביא לי אגרוף כתגובה**, כי הוא רצה לברוח" (עמ' 32). כשנשאל בן-דוד, מדוע באותו שלב ריסס פלפל על פניו של הנאשם, טען בתחילה, כי הנאשם התנגד למעצר, אך הוא אינו זוכר במה התבטאה ההתנגדות; בהמשך טען, כי הנאשם התרומם מהקרקע וגידף את השוטרים; ולבסוף, במענה לשאלת בית-המשפט מדוע היה צורך בריסוס באמצעות גז פלפל, טען, לראשונה, כי הנאשם - "התנגד למעצר והוא תקף" גם כששכב על הקרקע: "הוא עדיין המשיך [להתנגד], הוא הביא לנו בעיטות, **אם אני לא טועה... אני לא זוכר את זה טוב, אני זוכר שהוא ממש התנגד**" (עמ' 34). בחקירה הנגדית הוסיף בן דוד, כי למרות שהנאשם נפל כתוצאה מפגיעת חץ הטייזר "הוא התרומם, וכבר לפי **סימני הגוף** בא לברוח" (עמ' 59); ועמד על כך שבשלב זה קיבל מכת אגרוף מהנאשם (עמ' 61). כאמור, בהמשך חקירתו הנגדית טען, כי אינו זוכר שהנאשם דימם מפניו, אך אחר-כך אישר כי הנאשם נפצע ואף דימם במהלך ביצוע המעצר. כפי שכבר צוין, כאשר נאמר לעד בהמשך החקירה הנגדית, כי כל שצוין בעניין התקיפה הייתה **מכת אגרוף אחת**, הגיב: "זה מספיק"; "הגעתי אליו הוא הביא לי את האגרוף שלו, **אני לא זוכר אם היו שם עוד תקיפות**, רשום בעדות שלי. ואני זוכר שהורדנו אותו בכוח על הרצפה על הכביש, הוא גם השתולל על הכביש, ניסה להשתחרר מהאחיזה שלנו בחוזקה, השתולל עם הרגליים... הוא הביא **בעיטה, נראה לי לשי לוי לשוטר**" (עמ' 62-63). השוטרת המתנדבת דניאל שמול מסרה גרסה שונה לחלוטין על נסיבות התקיפה הנטענת שביצע הנאשם. היא העידה, כאמור, כי היא הראשונה שהגיעה אל הנאשם ותפסה את תיק הגב שלו במטרה למנוע את בריחתו מהמקום; כי השוטר שי לוי הגיע שני למקום ועזר לה לתפוס את הנאשם מאחור; כי רק בהמשך הגיע השוטר בן דוד "מקדימה" והוא ולוי "הצליחו להשתלט על הנאשם" כשהוא שוכב על הארץ; כי הנאשם ניסה להשתחרר מאחיזתם - "התחיל להשתולל ולנסות להוריד אותם ממנו"; כי הדבר בא לידי ביטוי ב"כאילו השתוללות, **ניעור** כזה (מדגימה תנועות ידיים), בעיטות עם הרגליים כדי להרחיק אותם"; כי בשלב זה, כאשר בן דוד ולוי ניסו לאזוק את ידיו של הנאשם ששכב על הקרקע, ראתה את בן דוד "מקבל בוקס" "לכיוון הפנים, משהו, כאילו" (כלשונה); כי באותה עת גם אמר

הנאשם לבן דוד "אני לא נושם... תעזבו אותי, תעזבו אותי", ובן דוד עזר לו להוריד את הקסדה מראשו; וכי בסמוך לכל אף ריסס בן דוד את פניו של הנאשם בפלפל. השוטר המתנדב אייל ענבר לא נטל חלק במעצרו של הנאשם, אך צפה בו מן הצד. הוא העיד, כאמור, כי השוטרים בן דוד ולוי רצו לעבר הנאשם; כי מיד ראה את השלושה ב"מאבק", "בערימה"; כי לא הבחין כיצד החל המאבק שבעקבותיו היו "שלושתם על הרצפה"; כי הנאשם התנגד מילולית ובתנועות גופו למעצר, שאל על מה עוצרים אותו וטען כי לא עשה דבר; כי שני השוטרים אמרו לנאשם להפסיק להתנגד, התיזו עליו פלפל וכבלו אותו; וכי לא ראה התנגדות פיזית כלשהי מצד הנאשם ולא ראה אותו מרים יד או נותן מכה. הנאשם טען בעדותו, כאמור, כי ברגע שנפגע מחץ אקדח הטייזר נפל עם האופנוע על הארץ; כי מחמת כובד האופנוע, שנפל על רגלו, "לא יכול היה לזוז"; כי השוטרים ריססו על פניו גז פלפל והכו אותו; וכי הוא התקשה לנשום, עד לשלב שבו הסירו השוטרים את הקסדה מראשו. הוא הכחיש, כי הכה את השוטר בן דוד במכת אגרוף בפנים, וטען כי האלימות ננקטה מצד השוטרים.

34. מכאן להערכת הראיות בעניין שלב המעצר. כפי שכבר צוין, הירי שבוצע על-ידי השוטר בן דוד כלפי הנאשם באקדח טייזר, נעשה בניגוד לנוהלי המשטרה, ויצר סיכון מוגבר ומיותר. ההסברים השונים והסותרים שמסר השוטר בן דוד, לסיבה שבעטייה השתמש באקדח הטייזר, ולאופן השימוש בו, נשמעו מאולצים. מהראיות עולה, ובפרט מעדותו של השוטר המתנדב אייל ענבר, כי מיד לאחר נפילתו של הנאשם על הארץ, קפצו עליו השוטרים בן דוד ולוי, כדי לעצור ולכבול אותו. עוד עולה, כי במהלך תפיסתו על-ידי השניים התנגד הנאשם לכבילתו, הן מילולית והן בתנועות גוף, והשוטרים נאלצו להפעיל כלפיו כוח, עת רכנו על גופו וכבלו אותו באזיקים, תוך כדי ריסוס פניו בגז פלפל. השאלה שבמחלוקת, בכל הנוגע לאישומו של הנאשם בעבירה של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, היא האם הנאשם נתן מכת אגרוף לשוטר בן דוד ואף בעט בו. בעניין זה, נשמעו על-ידי השוטרים עדויות שונות וסותרות, כאשר השוטר לוי לא הוזמן להעיד מטעם המאשימה. לא מצאתי מקום לקבוע ממצאים על-יסוד עדותו של השוטר בן דוד, בעניין התקיפה הנטענת. ראשית, התרשמתי כי יש מקום להיזהר בקביעת ממצאים על בסיס עדותו, זאת לנוכח התיאורים המופרזים והמוגזמים שנמסרו על-ידו בעניין שלבי האירועים הקודמים, קרי - אירועי המחסום ואירועי המרדף הרכוב. שנית, נדרשת זהירות בקביעת הממצאים על-יסוד עדותו של בן דוד, לנוכח העובדה שהלה ביצע ירי באקדח טייזר בניגוד לנהלים, וכי במהלך המעצר הוכה הנאשם ונחבל, ואף רוסס על פניו גז פלפל. שלישית, במהלך החקירה הנגדית אישר בן דוד, כי פרט למכת אגרוף אחת של הנאשם, הוא אינו זוכר תקיפה נוספת, וציין כי בעת שהנאשם "השתולל" - ייתכן שבעט בשוטר שי לוי. הואיל ושי לוי לא העיד מטעם המאשימה, והיות שבן דוד לא זכר אם הנאשם בעט בו, נשמט הבסיס מטענת המאשימה, לפיה בעט הנאשם בשוטר בן דוד. רביעית, בכל הנוגע לגרסת השוטר בן דוד, לפיה הנאשם נתן לו מכת אגרוף אחת, הרי שגרסה זו אינה מתיישבת עם גרסתה של השוטרת המתנדבת דניאל שמול. כאמור, בן דוד טען, כי הגיע ראשון לנאשם, וכי הנאשם קם על רגליו וחבט בו עת התכוון לברוח בריצה מהמקום. דניאל מסרה גרסה שונה לחלוטין, בדבר

המכה שקיבל לטענתה בן דוד מהנאשם. היא ציינה, כאמור, כי היא הראשונה שהגיעה לנאשם; כי רק בהמשך הגיעו השוטרים בן דוד ולוי אשר השתלטו על הנאשם והשכיבו אותו על הארץ; וכי הבחינה במכה "לכיוון הפנים" של בן דוד בעת שהנאשם שכב על הארץ ושני השוטרים רכנו על גופו, תפסו אותו וניסו לאזוק את ידיו. תיאור המכה הבודדת שקיבל בן דוד, לדבריו, מהנאשם, עת האחרון עמד מולו וניסה להימלט בריצה מהמקום - אינו מתיישב כלל ועיקר עם תיאור המכה הבודדת שתיארה דניאל, בשעה שהנאשם שכב על הארץ ובן דוד ולוי רכנו על גופו לצורך כבילתו. חמישית, ככל שביקשה המאשימה להוכיח כי הנאשם נתן מכת אגרופ, בודדת, לשוטר בן דוד במהלך ההשתלטות עליו וניסיונות כבילתו על-ידי השוטרים בן דוד ולוי, היה עליה להשמיע את עדותו של לוי, והדבר לא נעשה. הימנעות מהעדת לוי נזקפת בעניין זה לחובת המאשימה. שישית, מכל מקום, הגרסה לפיה הנאשם נתן מכת אגרופ לשוטר בן דוד, נסתרת בעדותו של השוטר המתנדב אייל ענבר, אשר להתרשמותי שיקפה את האירועים כהווייתם, הן בעניין שלב המעצר והן לגבי האירועים הקודמים. ענבר, אשר צפה במעשים מן הצד, ועמד בקרבת הנאשם, העיד, כאמור, כי השוטרים בן דוד ולוי רצו אל הנאשם והפילו אותו על הרצפה; כי הנאשם אמנם התנגד מילולית ובתנועות גוף למעצר, אך לא הרים יד על מי מהשוטרים ולא הכה אותם; וכי הלה נעצר ונחבל לאחר שהותז על פניו גז פלפל. שביעית, יש לזכור, כי בן דוד פגע בנאשם בחץ חשמלי שנורה מאקדח טייזר - פגיעה אשר כאמור גורמת לכאב ולשלילת או הגבלת יכולת הפעלת השרירים והתנועה. במצב דברים זה, כאשר הנאשם נפל על הכביש תוך כדי רכיבה על האופנוע, ואף נחבל - הן מהנפילה והן מהפעלת הכוח על-ידי השוטרים, לא ניתן לשלול אפשרות סבירה, לפיה תנועות הידיים של הנאשם לפניו או לצדדים, באו על-רקע הפגיעות האמורות וקשיי נשימה, ובפרט בשלב שקדם להסרת הקסדה מראשו; והדבר קיבל, כאמור, תימוכין בעדותה של דניאל, אשר ציינה שהנאשם צעק "אני לא נושם... תעזבו אותי", ותיארה שהלה ביצע תנועות "ניעור" בידיו. ממכלול הראיות עולה, כי השוטרים בן דוד ולוי קפצו על הנאשם, תפסו אותו בכוח, רכנו על גופו וניסו לכבול את ידיו; וכאשר התנגד לכך בתנועות גוף ובצעקות - התיז בן דוד על פניו גז פלפל ואזק את ידיו. לא שוכנעתי, כי ניתן לקבוע שבמהלך העימות האמור, שבו עיקר הכוח הופעל על-ידי השוטרים לצורך ביצוע מעצר כדין, נתן הנאשם מכת אגרופ בודדת לשוטר בן דוד, כנטען על-ידי האחרון. כאמור, מהטענה, לפיה הנאשם בעט בו, חזר בו למעשה בן דוד במהלך החקירה הנגדית. לפיכך, לא הוכח בנטל המוטל על המאשימה במשפט פלילי, כי הנאשם ביצע עבירה של תקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות בשלב מעצרו.

עבירות נוספות שהנאשם לא הואשם בהן בכתב-האישום

35. בנוסף, יש מקום להרשיע את הנאשם בגין האירועים הנדונים בעבירה שלא הואשם בה בכתב-האישום, ואשר יסודותיה הוכחו במהלך שמיעת הראיות - הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין. סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, קובע כי "בית משפט רשאי להרשיע נאשם בעבירה שאשמתו

בה נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, אף אם עובדות אלו לא נטענו בכתב האישום, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן".

סעיף 275 לחוק העונשין מגדיר את העבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו - כביצוע "מעשה בכוונה להפריע לשוטר כשהוא ממלא תפקידו כחוק או להכשילו בכך". מן הראיות שהובאו, הוכחו בעניינו של הנאשם, מעבר לספק סביר, יסודות העבירה האמורה, בכך שהלה לא ציית להוראת השוטר המתנדב אילן יונה לעצור את האופנוע לשם בדיקת רישיונות במחסום, וכן להוראות השוטרים לעצור במהלך המרדף הרכוב אחריו, הכל כמפורט בפרקים הדנים באירועי המחסום ובהתנהלות הנאשם במהלך המרדף הרכוב. אמנם הנאשם לא הואשם בכתב-האישום בעבירה זו; ואולם, ניתנה לו אפשרות סבירה להתגונן מפניה, והלה - באמצעות בא-כוחו - חקר ממושכות את העדים בשאלות הקשורות ליסודות העבירה האמורה, ואף מסר בעדותו את גרסתו בנדון.

התוצאה

36. על-יסוד האמור לעיל, מורשע הנאשם בעבירות שלהלן: הפרעה לשוטר במילוי תפקידו - לפי סעיף 275 לחוק העונשין; נהיגה ללא רישיון - לפי סעיף 10(א) בשילוב סעיף 62 לפקודת התעבורה, תשכ"א-1961; ונהיגה ללא פוליסת ביטוח תקפה - לפי סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש]. הנאשם מזוכה מהעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה - לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין, ניסיון לגרימת חבלה חמורה - לפי סעיף 333 בשילוב סעיף 25 לחוק; ותקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות - לפי סעיף 274(1) לחוק.

ניתנה היום, כ"ה תשרי התשע"ו, 7 באוקטובר 2015, במעמד ב"כ המאשימה, הנאשם ובא-כוחו.

יורם נועם, שופט